
Vergaderjaar 2024–2025

36 725XII

**Wijziging van de begrotingsstaten
van het Ministerie van Infrastruc-
tuur en Waterstaat (XII) voor het
jaar 2025 (wijziging samenhangen-
de met de Voorjaarsnota)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3, eerste lid](#), van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2025 wijzigingen aan te brengen in:

- de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat;
- de begrotingsstaat inzake de agentschappen van dit ministerie;

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

B.Madlener

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De opzet en structuur van de onderliggende suppletoire begroting voor Hoofdstuk XII is gebaseerd op de Rijksbegrotingsvoorschriften van het Ministerie van Financiën.

Naar aanleiding van de aanbevelingen van het Bureau Onderzoek en Rijksuitgaven (BOR) (Kamerstukken II, 2014–2015, [31 865, nr. 66](#)) zijn in de Rijksbegrotingsvoorschriften 2024 de onderstaande uniforme ondergrenzen opgenomen, welke worden gehanteerd bij het toelichten van de budgettaire gevolgen van beleid. De beleidsmatige mutaties en technische mutaties groter of gelijk aan onderstaande tabel worden op het niveau van de totale verplichtingen en de financiële instrumenten toegelicht. Dit houdt in dat financiële instrumenten, waarbij het verschil kleiner is dan de aangegeven norm niet worden toegelicht, tenzij deze beleidsmatig toch relevant zijn.

De onderstaande ondergrenzen gelden niet indien de begrotingswet -als wettelijke grondslag voor het betreffend subsidiebedrag gaat gelden op basis van artikel 4:23, derde lid, aanhef en onder c, van de Awb. In die gevallen worden de afzonderlijke subsidiebedragen in de toelichting van het betreffend begrotingsartikel en optioneel in de tabel vermeld.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

Naast de mutaties in jaar t worden sinds de 1e suppletoire begroting 2024 tevens meerjarige mutaties die uitsluitend betrekking hebben op t+1 en/of later toegelicht. Dit wordt op de volgende manier opgenomen: 1

- Mutaties die enkel op 2025 (of een ander jaar) betrekking hebben. Toelichting: 2025:
- Mutaties die in 2025 starten (of een ander jaar) en structureel doorlopen. Toelichting: 2025 en verder:
- Mutaties die een afgebakende periode lopen (bijv. van 2026 t/m 2028). Toelichting: 2026 t/m 2028.

Mutaties 2030

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden vanaf 2024 ook de mutaties voor het jaar t+5 (2030) opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die met de 1e suppletoire begroting zijn verwerkt. De kolom mutaties 2030 van de budgettaire tabellen toont dus het totale beschikbare budget in 2030 en niet enkel de mutaties die met de 1ste suppletoire begroting in 2030 zijn doorgevoerd.

Opbouw

Dit wetsvoorstel is als volgt opgebouwd:

- In de begroting(wet)staat zijn de wijzigingen op de begrotingsstaat van het jaar 2025 voor de begroting van Infrastructuur en Waterstaat (XII) opgenomen. Deze dient ter autorisatie van de

mutaties die op artikelniveau in de verplichtingen, uitgaven- en ontvangstenramingen worden voorgesteld bij deze Eerste suppletoire begroting.

- In het overzicht in zijn de belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties opgenomen die leiden tot wijziging van de begroting 2025. Deze worden in deze paragraaf financieel en inhoudelijk toegelicht. Hiermee wordt de begroting op hoofdlijnen beschreven van dit wetsvoorstel.
- In de artikelgewijze toelichting (en) wordt inzicht gegeven in de meerjarige mutaties op artikelonderdeelniveau die zijn opgenomen in de begrotingsstaat.
- In de paragraaf Agentschappen (zie) staan de aanpassingen in de exploitatie- en kasstroomoverzichten van de agentschappen.

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

De onderstaande tabellen geven de belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties van de 1e suppletoire begroting 2025 weer. Een meer gedetailleerd overzicht van de mutaties per artikel is te vinden bij de budgettaire gevolgen van beleid in en .

Tabel 2 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2025 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikel	Uitgaven 2025	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029
Vastgestelde begroting 2025		14.091.734	15.819.728	15.843.677	15.099.661	15.113.699
Belangrijkste suppletoire mutaties						
1. Toegevoegde LPO 2025	Diverse artikelen	314.280	333.250	329.988	318.252	320.230
- Waarvan initiële LPO 2025		504.907	546.799	542.309	519.780	523.939
- Waarvan Taakstelling Toeslagen		- 190.627	- 213.549	- 212.321	- 201.528	- 203.709
2. Taakstelling Amendement Bontenbal	99	- 19.000	- 19.000	- 19.000	- 19.000	- 19.000
3. Overboekingen Fondsen	26	84.204	31.125	28.350	30.770	38.590
- Waarvan met MF		- 79.814	- 24.237	- 22.091	- 26.867	- 33.895
- Waarvan met DF		- 4.390	- 6.888	- 6.259	- 3.903	- 4.695
4. Overboekingen Ministeries		- 49.836	- 16.233	- 16.786	- 11.185	- 5.870
- Waarvan HXII	Diverse artikelen	- 18.560	- 15.297	- 15.332	- 14.153	- 10.434
- Waarvan met MF en DF	26	- 31.276	- 936	- 1.454	2.968	4.564
HGIS	Diverse artikelen	3.700	4.621	6.624	2.126	2.128
5. Toegevoegde eindejaarsmarge (EJM)	Diverse artikelen	11.446				
6. - Waarvan initieel uit te keren EJM		29.341				
- Waarvan Taakstelling Toeslagen		- 17.895				
Voordelig saldo NGF-projecten	Diverse artikelen	34.539				
7.						
8. Kasschuif HXII	Diverse artikelen	- 296.950	- 50.768	135.495	102.871	17.281
- waarvan Klimaatfonds		- 91.461	- 80.532	43.755	47.726	48.564
- waarvan Nationaal Groeifonds		- 91.202	- 8.950	33.403	24.870	- 16.387
- waarvan Regulier budget		- 114.287	38.714	58.337	30.275	- 14.896
9. Kasschuif Mobiliteitsfonds	26	220.000	- 450.000	70.000	65.000	- 130.000
10 Kasschuif Deltafonds	26	20.000	- 255.000	90.000	50.000	
.						
11 Taakstelling voordelig saldo fondsen	26	- 169.683				
.						
12 NGF Luchtvaart in Transitie voorwaarde- lijk deel	17	6.100	5.400	22.800	0	0
13 AP Elektrisch Taxiën	17	0	0	0	0	10.000
.						

Tabel 2 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2025 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikel	Uitgaven 2025	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029
14 AP WoMo	26	0	28.722	113.885	166.500	316.500
15 Klimaatfonds (KF)	97 en 98	4.391	11.865	19.250	21.834	18.829
16 Overige mutaties	Diverse artikelen	28.321	21.978	17.329	19.706	19.708
Stand 1e suppletoire begroting 2025		14.199.042	15.434.563	16.613.262	15.815.765	15.663.505

Toelichting

- Bij de 1e suppletoire begroting wordt de loon- en prijsbijstelling tranche 2025 van Hoofdstuk XII, het Mobiliteitsfonds en het Deltafonds toegevoegd aan de beleidsbegroting. De toegevoegde loon- en prijsbijstelling van HXII zijn verdeeld over de diverse artikelen. De toegevoegde loon- en prijsbijstelling van de fondsen wordt bij de Ontwerpbegroting 2026 toebedeeld aan de artikelen op het Mobiliteitsfonds en Deltafonds.
- Taakstelling Toeslagen: Voor de rijksbrede hersteloperatie Toeslagen komt de bijdragen van lenW uit de prijsbijstelling en de eindejaarsmarge.
- De onderwijsbezuinigingen van de ontwerpbegroting 2025 het Ministerie van OCW zijn middels het aangenomen Amendement van het lid Bontenbal C.S. teruggedraaid. Het aandeel van lenW voor deze rijksbrede opgave wordt gedekt uit de prijsbijstelling 2025.
- Voor het uitvoeren van verschillende programma's is in 2025 per saldo € 79,8 miljoen overgeboekt van het Mobiliteitsfonds naar hoofdstuk XII en € 4,4 miljoen vanuit het Deltafonds naar hoofdstuk XII. Per saldo is er € 213,0 miljoen toegevoegd aan de hoofdstuk XII begroting in de periode 2025 t/m 2029. Het gaat met name om de verwerking van de bijdrage van RWS en ProRail aan de rijksbrede apparaatstaakstelling waarvoor in de periode 2025 t/m 2029 in totaal € 177,8 miljoen naar hoofdstuk XII is overgemaakt. In de Ontwerpbegroting 2025 is tranche 2025 reeds verdeeld over de dienstonderdelen. Nu volgt tranche 2026, welke tijdelijk was opgenomen onder artikel 98 van hoofdstuk XII.
 - Voor ProRail is in de periode 2025 t/m 2029 in totaal € 73,6 van het Mobiliteitsfonds naar hoofdstuk XII overgemaakt.
 - Voor RWS is in de periode 2025 t/m 2029 in totaal € 83,4 miljoen van het Mobiliteitsfonds naar hoofdstuk XII overgemaakt, en € 20,8 miljoen van het Deltafonds naar hoofdstuk XII.
- Dit betreft de overboekingen van en naar andere begrotingshoofdstukken binnen de Rijksbegroting. Per saldo is in de periode 2025 t/m 2029 € 74,9 miljoen naar andere begrotingen overgeboekt. Dit betreft met name de overboeking naar het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) voor het lenW-deel in de DEI+ openstelling voor het thema Circulaire Economie van € 37,3 miljoen, twee overboekingen naar het ministerie van Defensie voor de inhuur van een extra Handhavings-

vaartuig voor de Kustwacht van € 24,1 miljoen en voor de uitbreiding van de noodsleephulp op de Noordzee € 12,0 miljoen.

- Dit betreft de toevoeging van HGIS-middelen aan hoofdstuk XII en betreft met name:
 - Middelen voor de sanctiemaatregelen gericht op Rusland en Belarus welke door de kustwacht worden uitgevoerd van jaarlijks €1,2 miljoen.
 - Het budget voor de meerkosten van de NAVO top € 1,5 miljoen in 2025.
 - Het budget om aan de lopende afspraken van Partners voor Water 5 te kunnen voldoen en betreft cumulatief € 7,0 miljoen in 2026 en 2027. Bij de initiële HGIS-taakstelling was dit niet mogelijk geweest.
- De terugboeking van de gebruiksvergoeding voor het Galileo Reference Center (GRC) die ten onrechte in de initiële HGIS-taakstelling is meegenomen van cumulatief € 2,2 miljoen in de periode 2025 t/m 2029.
- Dit betreft de toevoeging van de reguliere eindejaarsmarge van € 11,2 miljoen en de eindejaarsmarge op de klimaatfonds middelen van € 0,2 miljoen. Voor de rijksbrede hersteloperatie Toeslagen komt de bijdragen van IenW ook uit de eindejaarsmarge. De toegevoegde eindejaarsmarges worden bij de Ontwerpbegroting 2026 toebedeeld aan de artikelen van hoofdstuk XII.
- De NGF-projecten op Hoofdstuk XII vertonen over het jaar 2024 een voordelig saldo van cumulatief € 34,5 miljoen. Het voordelig saldo wordt in 2025 toegevoegd aan de betreffende artikelen, zodat de middelen beschikbaar blijven voor het betreffende beleid.
- Ten laste van het generale beeld wordt per saldo € 297,0 miljoen vanuit 2025 naar latere jaren doorgeschoven. Het betreft met name schuiven voor Duurzame Mobiliteit (€ 153,2 miljoen), het Nationaal Groei Fonds programma Maritiem Masterplan (€ 48,7 miljoen), het Klimaatfonds programma Duurzame Scheepvaart en Waterstof Binnenvaartschepen (€ 40,1 miljoen), het Nationaal Groei Fonds programma Luchtvaart in Transitie (€ 33,4 miljoen) en het programma GIS-4 (€ 16,7 miljoen).
- Dit betreft een kasschuif op het Mobiliteitsfonds. Voor een toelichting wordt verwezen naar de 1e suppletoire begroting van het Mobiliteitsfonds.
- Dit betreft een kasschuif op het Deltafonds. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de 1e suppletoire begroting van het Deltafonds.
- Het voordelig saldo wordt op de fondsen niet volledig uitgekeerd vanwege de bijdrage aan Hersteloperatie Toeslagen. Het betreft een korting van € 152,7 miljoen op het Mobiliteitsfonds en € 16,8 miljoen op het Deltafonds. Voor een toelichting wordt verwezen naar de 1e suppletoire begroting van het Mobiliteitsfonds en het Deltafonds.
- Dit betreft de toevoeging van de NGF middelen voor het NGF programma Luchtvaart in Transitie. Deze middelen stonden nog op de NGF-begroting en zouden onder voorwaarde worden toegekend. Aan deze voorwaarde is nu voldaan. De mid-

delen worden ingezet voor de subsidie Hydrogen Aircraft Powertrain and Storage Systems (HAPPS).

- Op de Aanvullende Post stonden middelen gereserveerd voor het stimuleren van elektrisch taxiën op Schiphol. Deze middelen worden nu vanuit de Aanvullende Post toegevoegd aan de begroting van hoofdstuk XII.
- Het kabinet-Schoof I heeft € 2,5 miljard beschikbaar gemaakt voor de ontsluiting en bereikbaarheid van nieuwe woningbouwlocaties. De € 2,5 miljard wordt ingezet voor twee verschillende type woningbouwlocaties; woningbouwlocaties door heel Nederland waar op korte termijn extra woningen gebouwd kunnen worden, en de grootschalige woningbouwlocaties. Deze middelen, inclusief indexatie, worden bij de 1e suppletoire begroting toegevoegd vanuit de Aanvullende Post van het Ministerie van Financiën. Het gaat om een totaalbedrag van € 2,5 miljard en € 78,0 miljoen indexatie in de periode 2026 t/m 2038.
- Dit betreft de toevoeging van de KF-middelen aan Hoofdstuk XII en betreft met name de middelen voor de opschaling van nieuwe aandrijftechnologieën voor de luchtvaart (€ 20,0 miljoen), voor de uitbreiding van de taken van ANVS als gevolg van de uitbreiding van de nucleaire industrie en de komst van 2 aanvullende kernreactoren (€ 44,5 miljoen), en voor het normeren en stimuleren van slimme energie-intensieve apparaten (€ 12,0 miljoen).
- Overige mutaties betreffen met name verschillende interne om tegenvallers in de uitvoering van het beleid en in de bedrijfsvoering in te kunnen passen binnen de budgettaire kaders van HXII. Het gaat hierbij om tegenvallers als gevolg van hogere kosten op gebied van de omgevingswet, de contributie aan EUMETSAT en het gebruik en onderhoud van het regeersvliegtuig. Daarnaast gaat het om de structurele taken zonder structurele dekking bij Luchtvaart, de financiering van het programma Vernieuwing Generieke Processen (VGP).

Tabel 3 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2025 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikel	Ontvang- sten 2025	Ontvang- sten 2026	Ontvang- sten 2027	Ontvang- sten 2028	Ontvang- sten 2029
Vastgestelde begroting 2025		41.090	580.155	1.114.507	1.116.264	1.110.354
Belangrijkste suppletoire mutaties						
1. Bijstelling BVOV ontvangsten	16	65.370				
2. Bijdragen derden EMSWe van SEMAS	18	1.613				
3. Extra EU ontvangsten	97	1.200				
4. Projecten Caribisch Nederland	97	1.057				
5. Overige mutaties		936	1.152	1.152	1.152	1.152
Stand 1e suppletoire begroting 2025		111.266	581.307	1.115.659	1.117.416	1.111.506

Toelichting

- Dit betreffen afrekeningen van voorschotten die in het kader van de regeling specifieke uitkering beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-consessie 2021 aan vervoersregio's gemeenten en provincies zijn verstrekt. Op grond van de ingediende verantwoordingen en de verzoeken tot vaststelling van de uitkeringen, bleek een deel van de verstrekte voorschotten te moeten worden terugbetaald. Hierover zijn met de betref-

fende provincies en vervoersregio's afspraken gemaakt.

- Dit betreffen ontvangsten van de European Maritime Single Window environment (EMSWE) naar aanleiding van het Smart European Maritime Space (SEMAS) project voor de logistieke kant van de scheepvaart. Dit is een samenwerking van 7 lidstaten om de invoering van de EMSWE verordening zo veel mogelijk gestandaardiseerd te realiseren.
- Dit betreffen de extra EU ontvangsten voor met name de volgende projecten: PRISMA, NEWPATHWAYS, OECD, DG CLIMA en NAVIGATE.
- Dit betreffen de ontvangsten voor de projecten Connectiviteit Eilanden en Shoulder en Taxiway.
- Dit betreft met name de te ontvangen vergoeding (looptijd 20 jaar) van het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma (Euspa) voor het beheer en onderhoud van het Galileo Sensor Station (GSS) op Bonaire (€ 0,8 miljoen).

2.2 Overzicht Nationaal Groeifonds en Klimaatfonds

Deze paragraaf geeft een overzicht van de projecten die op de Hoofdstuk XII begroting staan voor het Nationaal Groeifonds (NGF) en toegekende middelen in het kader van het Klimaatfonds (KF).

Nationaal Groeifonds

Tabel 4 Overzicht middelen Nationaal Groeifonds (bedragen x € 1.000)

Project	Arti- kel	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031 t/m 2035	Totaal
Groeiplan Watertechnologie	11		5.683	18.707	18.584	15.928	9.150	19.047	10.350	37.551	135.000
NL2120, het groene verdienvermogen van Nederland	11	0	11.086	13.924	15.614	12.275	5.402	3.918	6.354	0	68.573
Dutch Metropolitan Innovations	14	1.862	10.635	27.051	16.245	16.245	6.262	0	0	0	71.276
Luchtvaart in Transitie	17	42.443	45.883	53.480	87.870	70.870	45.570	12.570	24.773	0	383.459
Digitale Infrastructuur en Logistiek	18	8.203	12.457	12.118	9.962	7.642	0	0	0	0	50.382
Maritiem Masterplan	18	0	1.475	23.123	45.747	32.482	25.792	27.003	54.377	0	187.824
Zero-emissie binnenvaart batterij-elektrisch	18	9.900	19.705	7.397	3.698	0	0	0	0	0	40.700
MF: Rail Gent Terneuzen	26						4.500	10.000	17.301	81.419	113.220
Totaal		62.408	106.924	155.800	197.720	155.442	96.676	72.538	113.155	118.970	1.079.633

Toelichting

Hieronder wordt een toelichting gegeven van de middelen die bij de 1e suppletoire begroting zijn toegevoegd aan de Hoofdstuk XII-begroting vanuit het Nationaal Groeifonds.

- Luchtvaart in Transitie (HXII): Voor het project Luchtvaart in Transitie wordt in totaal € 34,3 miljoen naar hoofdstuk XII overgeboekt omdat aan de voorwaarde is voldaan en de middelen nu worden toegekend. De middelen worden ingezet voor de subsidie Hydrogen Aircraft Powertrain and Storage Systems (HAPPS).

Klimaatfonds

Tabel 5 Overzicht middelen in het kader van het Klimaatfonds (bedragen x € 1.000)

Project	Arti- kel	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	totaal
Slimme laadinfra	14	22.283	46.597	110.092	110.341	81.865	47.512	58.740	0	477.430
Laadinfra Bouw	14	1.360	29.900	15.000	123.045	108.413	10.362	8.618	362	297.060
SWIM	14	0	15.000	7.000	50.000	64.000	43.000	0	0	179.000
Duurzame luchtvaart- brandstoffen	17	0	495	2.605	10.175	15.650	13.562	15.918	0	58.405
Alcohol-to-jet	17	0	225	3.645	14.225	24.316	23.294	23.250	0	88.955
Aandrijftechnologie	17	0	150	600	5.550	8.400	5.300	0	0	20.000
Energie zee	17	132	819	672	465	465	465	565	0	3.583
Emissielabel binnenvaart	18		24	244	186	236	236			926
Waterstof	18	0	1.730	25.078	51.138	40.670	26.922	39.976	0	185.514
Verduurzaming zeevaart	18	0	300	3.600	11.440	18.490	30.980	42.307	0	107.117
Walstroom	21	0	10.500	10.250	10.000	8.250	2.396	0	0	41.396
Biobased bouwen	21	24	1.118	3.593	0	2.813	0	0	0	7.548
Circulair doen en gedrag	21	1.081	2.552	5.116	5.116	6.042	6.042	6.042	175	32.166
DEI+ Circulaire economie	21	0	6.527	7.738	9.768	6.825	1.025	125	125	32.133
Plastics norm	22 en 97	3.339	33.867	31.520	21.631	5.512	3.512	2.576	87	102.044
Nucleaire veiligheid		834	2.515	2.085	2.000	1.295	1.295	1.125	0	11.149
TOTAAL		29.053	9	8	0	2	3	2	749	426

Toelichting

Hieronder wordt een korte toelichting gegeven van de middelen die bij de 1e suppletoire begroting zijn toegevoegd aan de Hoofdstuk XII begroting vanuit het Klimaatfonds.

- Aandrijftechnologie: Voor de opschaling van nieuwe aandrijftechnologieën voor de luchtvaart zijn middelen uit het Klimaatfonds toegekend (€ 20,0 miljoen).
- Verduurzaming Zeevaart: Voor de aanvullende benodigde capaciteit voor de verduurzaming van de binnenvaart zijn middelen uit het Klimaatfonds toegekend (€ 0,7 miljoen).
- Nucleaire Veiligheid: Door de uitbreiding van de nucleaire industrie laat de ANVS het RIVM meer metingen doen voor o.a. de milieumonitoring en zal er een robuustere ongevalsorganisatie worden opgetuigd (€ 8,3 miljoen). Daarnaast heeft de ANVS extra werkzaamheden voor o.a. Vergunningverlening en toezicht door de komst van 4 in plaats van 2 kernreactoren (€ 36,2 miljoen).

2.3 Budgettaire verwerking van het hoofdlijnenakkoord

Op 16 mei 2024 is het hoofdlijnenakkoord van het kabinet-Schoof gepubliceerd. Uit de budgettaire bijlage volgt dat aan de begrotingen van lenW geen middelen zijn toegevoegd. Wel staat er in totaal € 2,5 miljard gereserveerd op de Aanvullende Post voor de infrastructurele ontsluiting van nieuwe woningbouw, welke bij de 1e suppletoire begroting wordt toegevoegd aan het Mobiliteitsfonds.

In het hoofdlijnenakkoord zijn vijf taakstellingen opgenomen die lenW direct raken: een taakstelling op het ambtenarenapparaat, een subsidietaakstelling, een taakstelling op de specifieke uitkeringen (SPUK's), een taakstelling op het non-Official Development Assistance (ODA) budget van de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS), en een taakstelling op de Klimaatfondsmiddelen voor waterstof en batterijen.

De taakstellingen zijn zo technisch en beleidsarm mogelijk verwerkt in de begroting 2025. Zoals aangegeven in paragraaf 2.7 «Budgettaire verwerking van het hoofdlijnenakkoord» in de begroting 2025, is de invulling van enkele taakstellingen nog in deze 1^e suppletoire begroting herschikt. Hieronder wordt dit nader toegelicht. Met deze paragraaf wordt invulling gegeven aan motie-van Dijk (Kamerstukken II 2024-2025, [36 600 XII, nr. 14](#)).

Apparaat

het doel van het kabinet-Schoof is om de apparaatsuitgaven structureel met 22% te verminderen. Voor lenW betekent dit een opgave van € 22,8 miljoen in 2025 oplopend tot structureel € 90,3 miljoen vanaf 2029. Van de toegewezen taakstelling is de opgave voor 2025 van € 22,8 miljoen gelijkmatig en structureel verdeeld over alle diensten en verwerkt in de begroting 2025. Dit is een efficiencymaatregel van ca. 1%. De resterende opgave in 2026-2030 is destijds opgenomen onder artikel 98, zodat hiervoor eerst een besluitvormingsproces kon worden ingericht. Dit proces is nu afgerond en de definitieve verdeling is verwerkt in deze suppletoire begroting. De focus in dit besluitvormingsproces lag op het maken van heldere keuzes; het behouden van een balans tussen beleid, uitvoering, inspectie, kennis, staf en bedrijfsvoering; en het bijdragen aan de visie waar lenW voor staat. Het uitgangspunt is dat alle onderdelen bijdragen in het kader van solidariteit, maar dat de uitvoering zoveel mogelijk wordt ontzien.

Subsidies

het subsidiebudget is met ca. 25 miljoen per jaar verlaagd, wat neerkomt op een verlaging van 26% in 2029. De taakstelling is in de begroting 2025 per beleidsartikel technisch ingepast. De verdeling is waar nodig nog in deze suppletoire begroting herschikt.

- De opgave is verdeeld over de verschillende beleidsterreinen van lenW. Hiervoor is gekozen, omdat de beleidsterreinen sterk van elkaar verschillen. Binnen elk beleidsterrein is onderzocht hoe de taakstelling het beste kan worden ingepast. Hierin is rekening gehouden met doelmatigheid- en doeltreffendheid door te kijken naar de benutting van regelingen en naar de evaluatie over de effectiviteit van een regeling in het bijdragen aan de beleidsdoelen. Ook is rekening gehouden met juridische verplichtingen. Tot slot wordt bij subsidies aan instellingen zorg gedragen voor een gelijke financiering over alle soortgelijke instellingen. Een taakstelling wordt daar dus gelijkmatig verdeeld over de verschillende subsidies.
- Binnen het Water en Bodem beleid is de taakstelling ingepast door de Bedrijvenregeling langer uit te financieren (artikel 13). Dit betekent dus een vertraging in de bodemsanering met als gevolg dat bodems langer verontreinigd blijven. Daarnaast was de taakstelling in de begroting 2025 ingepast op de subsidie voor drinkwater- en afvalwatertarieven Caribisch Nederland. Door de taakstelling zouden de drinkwatertarieven echter fors stijgen en daarmee de toegankelijkheid van drinkwater in Caribisch Nederland onder druk zetten. Daarom is ervoor gekozen om geen korting te verwerken op de subsidie en het alternatief te dekken vanuit het opdrachtenbudget voor afvalwaterzuiveringsinstallaties. Dit heeft wel als gevolg dat de betreffende projecten worden getemporeerd.
- Voor Mobiliteit is de taakstelling meerjarig onder meer ingeboekt op subsidies voor Schoon en Emissieloos Bouwmaterieel en diverse subsidies voor stimulering van wandelen en fietsen. Dit betekent dat verduurzaming van de mobiliteit minder kan worden gestimuleerd dan initieel beoogd. Ook is de taakstelling beperkt in-

gepast op subsidies in het kader van verkeersveiligheid, met uitzondering van het de subsidie aan het SWOV, gelet op het amendement Stoffer. De opgave voor Openbaar Vervoer en Spoor (artikel 16) is naar rato verdeeld, omdat de subsidies niet tegen elkaar af te wegen zijn.

- Voor Luchtvaart en Maritiem wordt de taakstelling met name ingepast door de subsidie Verduurzaming Binnenvaartschepen (artikel 18) minder te verhogen dan oorspronkelijk gepland. Dit omdat een eerder geplande verhoging van de subsidieregeling in een dusdanig vroeg stadium was, dat een aanpassing nog kon worden meegenomen. De impact van de taakstelling is hiermee zoveel als mogelijk beperkt. Op het Luchtvaartdossier (artikel 17) is de taakstelling gelijkmatig verdeeld over de verschillende subsidies, omdat dit veelal om instellingssubsidies gaat die op gelijk manier gefinancierd dienen te worden.
- Binnen het Milieubeleid is op het gebied van Circulaire Economie (artikel 21) gekozen om geen regeling af te schaffen, maar de opgave gelijkmatig te verdelen over meerdere subsidieregelingen. Hiervoor is gekozen omdat de regelingen veelal positief worden geëvalueerd. Dit betekent wel dat uiteindelijk het bereiken van een Circulaire Economie minder kan worden gestimuleerd dan initieel beoogd. Daarnaast is een relatief klein deel van de opgave ingepast binnen het beleid voor Omgevingsveiligheid en Milieurijsico's (Artikel 22) op het asbestbudget. Het niet halen van het juridisch verbod op asbestdaken heeft geleid tot een bijstelling van het beleid en ook door de taakstelling is het bijvoorbeeld niet langer mogelijk om een subsidieregeling voor het saneren van asbestdaken in te voeren, zoals eerder in 2016 is gedaan^[1]. In 2024 is een verkenning afgerond om de hoeveelheid asbestdaken beter in beeld te krijgen. Aan de hand van een communicatiestrategie zal een impuls aan de sanering van asbestdaken gegeven worden waarbij gebruik wordt gemaakt van de resultaten uit de verkenning om eigenaren gericht informatie te verschaffen.

^[1] Staatscourant Nr. 42366 2 december 2015, subsidieregeling verwijderen asbestdaken.

Specifieke uitkeringen (SPUK's)

In het hoofdlijnenakkoord is opgenomen dat specifieke uitkeringen worden overgeheveld naar het Gemeente- of Provinciefonds met een budgetkorting van 10%. Deze korting is verwerkt in de Ontwerpbegroting 2025 en bedraagt voor lenW ca. 130 miljoen per jaar. Inmiddels zijn de specifieke uitkeringen van lenW beoordeeld aan de hand van het Afwegingskader dat in oktober door de Ministerraad is vastgesteld. Geconcludeerd is dat één uitkering wordt overgeheveld. De overige uitkeringen blijven bestaan: een aantal omdat deze in 2026 aflopen en omzetting voor één jaar inefficiënt wordt geacht, de meeste omdat deze middelen betreffen uit het Mobiliteitsfonds en het Deltafonds, waarbij de wettelijke bestedingsbeperking op deze fondsen niet verenigbaar is met een Decentralisatie Uitkering. Besluitvorming hierover heeft plaatsgevonden op 28 maart 2025 in de MR. Over de invulling van de 10% budgetkorting is per uitkering een oplossing gevonden, via alternatieve dekking of via vermindering van taken c.q. temporisering van projecten. Alleen voor de korting op de BDU is alternatieve dekking niet mogelijk gebleken.

Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS) non-ODA

De non-ODA middelen zijn met ca. 5 miljoen per jaar verlaagd. Uitgaven die verplicht zijn op basis van een verdrag, zijn hiervan uitgezonderd. Voor lenW komt de taakstelling neer op een verlaging van 46% van de niet ver-

dragsrechtelijke HGIS-uitgaven.

In de initiële taakstelling is ten onrechte de gebruiksvergoeding voor het Galileo Reference Center (GRC) meegenomen, terwijl dit verdragsrechtelijke uitgaven zijn. In deze suppletoire begroting is dit vanuit de HGIS-middelen op de begroting van Buitenlandse Zaken gecorrigeerd, zodat kan worden voldaan aan deze verplichting. Daarnaast is vanuit de HGIS-middelen budget overgemaakt naar de HXII-begroting om te kunnen voldoen aan de lopende afspraken van Partners voor Water 5, wat met de initiële taakstelling niet mogelijk was geweest.

3 Beleidsartikelen

3.1 Artikel 11 Integraal Waterbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid art. 11 Integraal Waterbeleid (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties le pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand le sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026 (4)	Muta- ties 2027 (4)	Muta- ties 2028 (4)	Muta- ties 2029 (4)	Muta- ties 2030 (4)
Verplichtingen	41.526	0	41.526	24.006	65.532	3.208	5.199	2.766	1.339	1.522
Uitgaven	86.491	0	86.491	1.641	88.132	3.251	4.575	4.591	9.720	1.522
1 Algemeen Waterbeleid	58.911	0	58.911	1.539	57.372	666	3.441	1.208	177	2.620
<i>Opdrachten</i>	<i>19.190</i>	<i>0</i>	<i>19.190</i>	<i>2.420</i>	<i>16.770</i>	<i>43</i>	<i>2.901</i>	<i>1.760</i>	<i>1.903</i>	<i>1.901</i>
Partners for Water (HGIS)	11.835	0	11.835	0	11.835	2.500	4.500	0	0	0
Overige HGIS-opdrachten	500	0	500	179	679	0	0	0	0	0
Regie Innovatie	1.101	0	1.101	- 190	911	- 39	- 26	0	0	0
Overige Opdrachten	5.754	0	5.754	2.409	3.345	2.418	1.573	1.760	1.903	1.901
<i>Subsidies</i>	<i>18.137</i>	<i>0</i>	<i>18.137</i>	<i>178</i>	<i>18.315</i>	<i>- 340</i>	<i>- 376</i>	<i>- 185</i>	<i>2.831</i>	<i>32</i>
Incidentele subsidie WKB	0	0	0	100	100	100	100	100	0	0
NGF-project: NL2120	9.812	0	9.812	- 282	9.530	- 410	- 430	- 290	2.800	0
Overige HGIS subsidies	4.700	0	4.700	0	4.700	0	0	0	0	0
Partners for Water 5 (HGIS)	3.000	0	3.000	0	3.000	0	0	0	0	0
Overige Subsidies	625	0	625	460	1.085	70	54	105	31	32
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>16.483</i>	<i>0</i>	<i>16.483</i>	<i>1.372</i>	<i>17.855</i>	<i>963</i>	<i>916</i>	<i>737</i>	<i>- 751</i>	<i>- 751</i>
Waarvan bijdragen aan RWS	15.807	0	15.807	1.175	16.982	777	743	714	- 774	- 774
Waarvan bijdragen aan KNMI	676	0	676	197	873	186	173	23	23	23
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	<i>4.351</i>	<i>0</i>	<i>4.351</i>	<i>81</i>	<i>4.432</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
NGF-project: NL2120	4.301	0	4.301	93	4.394	0	0	0	0	0
Overige bijdragen aan medeoverheden	50	0	50	- 12	38	0	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>750</i>	<i>0</i>	<i>750</i>	<i>- 750</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Overige bijdragen aan (inter-)nationale organisaties	750	0	750	- 750	0	0	0	0	0	0
2 Waterveiligheid	3.141	0	3.141	-	1.683	- 124	- 124	0	0	0

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid art. 11 Integraal Waterbeleid (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
				1.458						
<i>Opdrachten</i>	3.141	0	3.141	-	1.683	- 124	- 124	0	0	0
Waterveiligheid	3.041	0	3.041	-	1.583	- 124	- 124	0	0	0
Overige Opdrachten	100	0	100	0	100	0	0	0	0	0
3 Grote oppervlaktewateren	1.734	0	1.734	- 599	1.135	81	- 64	- 47	- 45	- 45
<i>Opdrachten</i>	1.734	0	1.734	- 599	1.135	81	- 64	- 47	- 45	- 45
RWS Zuid-Westelijke Delta	1.077	0	1.077	- 315	762	273	273	273	275	275
Overige opdrachten	657	0	657	- 284	373	- 192	- 337	- 320	- 320	- 320
4 Waterkwaliteit	22.705	0	22.705	5.237	27.942	2.628	1.322	- 3.336	9.588	1.143
<i>Opdrachten</i>	6.802	0	6.802	-	5.442	2.000	1.214	1.182	1.228	959
Noordzee en oceanen	2.487	0	2.487	- 838	1.649	1.401	651	501	470	284
Overige opdrachten	4.315	0	4.315	- 522	3.793	599	563	681	758	675
<i>Subsidies</i>	14.144	0	14.144	6.500	20.644	532	- 18	-	8.259	0
NGF-project: Groeiplan Water Technolo- gie	13.322	0	13.322	5.385	18.707	- 468	- 800	-	8.259	0
Overige subsidies	822	0	822	1.115	1.937	1.000	782	0	0	0
<i>Bijdragen aan (inter-)nationale organi- saties</i>	1.759	0	1.759	97	1.856	96	126	101	101	184
Overige bijdragen aan (inter-)nationale organisaties	1.759	0	1.759	97	1.856	96	126	101	101	184
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting - het toevoegen van het jaar t+5 - en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Onderstaand wordt een toelichting gegeven op de verschillen (de mutaties) tussen de vastgestelde begroting en de 1^e suppletoire begroting. Voor de uitgavenmutaties gebeurt dit op het niveau van financieel instrument, en voor de verplichtingen en ontvangsten op artikelniveau. Zie voor de gehanteerde norm de toelichting onder *Algemeen* in de leeswijzer.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget is in 2025 verhoogd met € 27,7 miljoen en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 20,0 miljoen. Dit komt met name door de toegelichte mutaties onder *Uitgaven*.

Onder *Subsidies Algemeen Waterbeleid* is een toelichting opgenomen met betrekking tot het opvragen van de NGF middelen die in 2024 niet tot besteding zijn gekomen. Deze middelen waren nog niet tot besteding geko-

men, omdat er vertraging heeft opgetreden rondom de subsidies die pas na goedkeuring door de Staten Generaal van de begrotingswetten verstrekt mochten worden. Dit betreft € 26,9 miljoen aan verplichtingen voor Groeiplan Waternet (GPWT). Deze middelen zijn in 2025 benodigd en wordt in deze 1ste suppletoire begroting 2025 opnieuw opgevraagd.

De verplichtingenschuif van € 6,8 miljoen van 2025 naar de jaren 2026-2028 betreft het aandeel van Deltares in het NGF project NL2120. Deze betaling verloopt jaarlijks via de SITO-regeling en kan daardoor niet voor de hele looptijd in 2024 kon worden verleend, zoals bij de andere deelnemende partijen.

Tevens heeft er in 2024 een verplichtingenschuif plaatsgevonden vanuit latere jaren (€ 2,0 miljoen uit 2025, € 2,0 miljoen uit 2026 en € 2,0 miljoen uit 2027) om de meerjarige verplichting voor het programma [Blue Deal](#) vast te kunnen leggen. De Blue Deal is het uitvoeringsprogramma van Dutch Water Authorities (DWA), die in 2018 is gestart en loopt tot en met 2030. Het programma bestaat uit 17 langdurige partnerschappen in 15 landen.

Uitgaven

1 Algemeen waterbeleid

Opdrachten Algemeen waterbeleid

Het opdrachtenbudget is in 2025 met € 1,3 miljoen verhoogd en in totaal voor 2026 t/m 2030 met per saldo € 16,0 miljoen verhoogd.

Overige opdrachten: Het opdrachtenbudget is in 2025 met per saldo € 1,3 miljoen verlaagd en in totaal voor 2026-2030 met per saldo € 9,1 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door diverse kleinere mutaties:

- Uitgaven Rijkstrainees: Een overboeking van € 0,7 miljoen naar artikel 98 om de uitgaven voor Rijkstrainees te dekken. Dit wordt binnen IenW centraal gebudgetteerd op artikel 98.
- RWS BOA: Een overboeking van € 0,6 miljoen naar Bijdrage aan Agentschappen vanuit waar een bijdrage wordt geleverd aan RWS voor Beleidsondersteuning - en Advies (BOA) voor het zee- en oceaangebied.
- Drinkwater subsidies reparatie: De subsidietaakstelling uit het Hoofdlijnenakkoord van kabinet-Schoof is zo technisch mogelijk verwerkt in de Begroting 2025. In deze suppletoire begroting is dit herschikt waar nodig. Zo was de taakstelling ingepast op de subsidie voor drinkwater- en afvalwatertarieven Caribisch Nederland op artikel 13. Door de taakstelling zouden de drinkwatertarieven fors stijgen en daarmee de toegankelijkheid van drinkwater in Caribisch Nederland onder druk komen te staan. Daarom is € 0,4 miljoen overgeheveld naar deze subsidie op artikel 13, om de korting terug te draaien. De dekking komt vanuit het opdrachtenbudget voor afvalwaterzuiveringsinstallaties, wat als gevolg heeft dat de betreffende projecten worden getemporeerd.
- De toebedeling prijsbijstelling 2025 die DGWB heeft ontvangen betreft in totaal € 22,3 miljoen over de periode 2025-2030.

Partners for Water (HGIS): Het betreft een (gedeeltelijke) reparatie van de taakstelling op de HGIS-middelen bij [Partners voor Water](#) (€ 2,5 miljoen in 2026 en € 4,5 miljoen in 2027 voor het opdrachtendeel). De HGIS taakstelling uit het Hoofdlijnenakkoord is verwerkt in de begroting 2025 en raakt het programma Partners voor Water. Door de taakstelling zouden de afspraken voor Partners voor Water 5 opengebroken moeten worden. Daarom wordt er in deze suppletoire begroting HGIS-middelen vanuit het ministerie van Buitenlandse Zaken toegevoegd aan de HXII-begroting om

alsnog te kunnen voldoen aan de lopende afspraken. Watermanagement is in het Hoofdlijnenakkoord een prioriteit voor het buitenlandbeleid. Voor het vergroten van het 'verdienvermogen' op het gebied van water management zijn HGIS-fondsen cruciaal omdat de kansen juist in niet-ODA landen liggen. IenW speelt daar door een sterke aanjagende rol in economische diplomatie op het gebied van waterbeheer en watertechnologie.

Subsidies Algemeen waterbeleid

Het subsidiebudget is in 2025 verhoogd met € 0,2 miljoen en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 1,9 miljoen. Dit komt met name door de volgende mutaties:

NGF Project NL2120:

- De niet bestede middelen uit 2024 (€ 1,4 miljoen) zijn toegevoegd aan het budget voor 2025 via de NGF-eindejaarsmarge. Er zijn vertragingen opgetreden in de initiële planning van dit NGF project, onder andere doordat de grondslag in de ontwerpbegroting niet aansloot op de te verlenen beschikkingen en daarvoor aanpassing en goedkeuring van het parlement nodig was.
- € 2,8 miljoen van de jaren 2025-2028 wordt doorgeschoven naar 2029. Vanwege de eerder opgelopen vertragingen is er een nieuw kasritme van de uitbetalingen voor de uit te voeren activiteiten afgestemd met de betrokken partijen.

Partners for Water 5 (HGIS): Het betreft een (gedeeltelijke) reparatie van de taakstelling op de HGIS-middelen bij Partners voor Water (€ 4,2 miljoen in 2028, € 4,0 miljoen in 2029 en € 4,0 miljoen in 2030 voor het subsidiedel).

4 Waterkwaliteit

Opdrachten Waterkwaliteit

Het opdrachtenbudget is in 2026 met € 2,0 miljoen verhoogd. Dit wordt veroorzaakt door diverse kleinere mutaties, waaronder de uitgaven van € 1,5 miljoen voor de RWS BOA budgetten voor het zee- en oceaangebied. Onderdeel van de toenemende activiteiten zijn Partiele Herziening Noord-zee en ontwikkelingen in de EU zoals Kaderrichtlijn Mariene Strategie en aangekondigde Ocean Pact.

Subsidies Waterkwaliteit

Het subsidiebudget is in 2025 verhoogd met € 6,5 miljoen en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 4,2 miljoen.

Subsidie Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW): Dit betreft een her-schikking vanuit het Deltafonds naar dit artikel voor de bemensing van het DAW (jaarlijks € 1,2 miljoen over de periode 2025-2027). De LTO regio-coördinatoren helpen boeren en waterschappen om de weg te vinden naar de DAW impulsregeling om maatregelen te stimuleren die zorgen voor schoon, voldoende en gezond water in het agrarisch waterbeheer, hetgeen bijdraagt aan het KRW doelbereik en de opgave van zoetwaterbeschikbaarheid.

Nationaal Groeifonds GPWT subsidies:

- De niet bestede middelen uit 2024 (€ 7,4 miljoen) zijn toegevoegd aan het budget voor 2025 via de NGF-eindejaarsmarge. Er zijn vertragingen opgetreden in de initiële planning van dit NGF project, onder andere doordat de grondslag in de ontwerpbegroting 2024 niet aansloot op de te verlenen beschikkingen en daarvoor aanpassing en goedkeuring van het parlement nodig was.
- € 8,3 miljoen wordt doorgeschoven van de jaren 2025-2028 naar 2029 als gevolg van de aanpassing van het kasritme. Er zijn ver-

tragingen opgetreden in de initiële planning van de kasuitbetalingen van dit NGF project, doordat er juridisch verkend moest worden hoe het ter beschikking stellen van subsidies vanuit de NGF middelen in de IenW kaderwet past. Het nieuwe kasritme van de uitbetalingen voor de uit te voeren activiteiten is afgestemd met de betrokken partijen.

Ontvangsten

Er zijn geen ontvangstenmutaties verwerkt in de Eerste suppletoire begroting op dit artikel.

Aanpassing wettelijke begrotingsgrondslagen subsidieverlening

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht geldt dat in het algemeen subsidie wordt verleend op grond van een wettelijk voorschrift. Uit de Algemene wet bestuursrecht volgt dat één van de uitzonderingen hierop subsidies vormen waarvan zowel de subsidieontvanger als het maximale bedrag in de begroting worden vermeld. Onderstaande begrotingsvermeldingen vormen de wettelijke grondslag voor de hier bedoelde verlening van een specifieke uitkering als bedoeld in artikel 17, tweede lid, van de Financiële-Verhoudingswet jo. artikel 4:23, derde lid, onder c, van de Algemene Wet Bestuursrecht.

In de tabel Budgettaire gevolgen van beleid bij dit beleidsartikel is in regel 1 een bedrag van € 3.795.000,- aan subsidieverplichtingen voor het jaar 2025 opgenomen voor projecten ter uitvoering van het Nationaal Groeifonds programma UPPWATER. De projecten worden uitgevoerd in de periode 2025 t/m 2033. Dit bedrag heeft betrekking op de mogelijke verlening van een subsidie voor het ondersteunen van startups en MKB middels een ondernemerschapprogramma gefocust op watertechnologie aan Stichting Water Alliance.

In de tabel Budgettaire gevolgen van beleid bij dit beleidsartikel is in regel 1 voor het jaar 2025 een bedrag van € 1.351.872,- aan subsidieverplichtingen opgenomen voor de gemeente Rotterdam, een bedrag van € 129.033,- aan subsidieverplichtingen voor de gemeente Dordrecht, voor projecten ter uitvoering van het Nationaal Groeifonds programma NL2120.

3.2 Artikel 13 Bodem en Ondergrond

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid art. 13 Bodem en Ondergrond (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Verplichtingen	48.702	0	48.702	9.917	58.619	2.149	3.011	4.726	4.969	792
Uitgaven	135.196	0	135.196	469	135.665	1.851	5.591	4.726	4.969	3.381
4 Ruimtegebruik bodem	135.196	0	135.196	469	135.665	1.851	5.591	4.726	4.969	3.381
<i>Opdrachten</i>	<i>13.41</i>	<i>0</i>	<i>13.41</i>	<i>- 176</i>	<i>13.23</i>	<i>196</i>	<i>- 351</i>	<i>- 491</i>	<i>-</i>	<i>- 42</i>

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid art. 13 Bodem en Ondergrond (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
	1	1	5						
Bodem en STRONG	8.519	0	8.519	- 602	7.917	- 839	-	-	-
RWS Leefomgeving	2.535	0	2.535	- 700	1.835	- 560	- 560	- 560	- 560
Fysieke Leefomgeving Omgevingswet (FLOW)	495	0	495	297	792	238	248	258	265
Overige Opdrachten	1.862	0	1.862	829	2.691	1.357	1.357	1.357	1.357
<i>Subsidies</i>	25.936	0	25.936	2.122	28.058	1.500	0	0	0
Bedrijvenregeling	17.380	0	17.380	0	17.380	0	0	0	0
Subsidies Caribisch Nederland	8.406	0	8.406	1.879	10.285	1.500	0	0	0
Overige subsidies	150	0	150	243	393	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	9.117	0	9.117	2.245	11.362	1.149	1.149	1.149	1.149
Waarvan bijdragen aan RWS	4.440	0	4.440	229	4.669	318	318	318	318
Waarvan bijdragen aan RIVM	4.677	0	4.677	2.016	6.693	831	831	831	831
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	86.732	0	86.732	-	83.010	-	-	-	-
Meerjarenprogramma Bodem	86.732	0	86.732	-	83.010	-	-	-	-
	2	2	3.722	0	4.696	6.389	5.384	4.744	4.488
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting - het toevoegen van het jaar t+5 - en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Onderstaand wordt een toelichting gegeven op de verschillen (de mutaties) tussen de vastgestelde begroting en de 1^e suppletoire begroting. Voor de uitgavenmutaties gebeurt dit op het niveau van financieel instrument, en voor de verplichtingen en ontvangsten op artikelniveau. Zie voor de gehanteerde norm de toelichting onder *Algemeen* in de leeswijzer.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget is in 2025 verhoogd met € 9,9 miljoen en in totaal voor 2026 t/m 2030 verlaagd met € 11,3 miljoen. Dit komt met name door de toegelichte mutaties onder *Uitgaven*.

Op dit artikel worden met name de budgetten voor bodemsaneringen verantwoord. Dit verloopt via meerdere financiële instrumenten (opdrachten, subsidies en bijdragen aan medeoverheden).

- Een verplichtingschuif van 2024 naar 2026 (€ 4,0 miljoen) en 2027 (€ 2,6 miljoen) voor het Meerjarenprogramma bodem. In 2024 was het voornemen om de Meerjarige SPUK-regeling voor een tweede ronde open te stellen en daarbij de kasuitkering in

2026-2028 te laten plaatsvinden. Door de maatregelen uit het Hoofdlijnenakkoord om de SPUK's over te hevelen naar het Gemeente- en Provinciefonds, was dit niet meer mogelijk, omdat er onduidelijkheid was over welk deel van het budget nog beschikt kon worden. Daarom werd er in 2024 dit budget naar latere jaren verschoven.

- Een overheveling van het verplichtingenbudget van bijdragen aan medeoverheden (Meerjarenprogramma Bodem) naar opdrachten van € 4,0 miljoen in 2025 binnen dit artikel, voor het aangaan van opdrachten voor het EMK terrein te Krimpen aan den IJssel voor de sanering en opdrachten voor vitale bodem, bodemkwaliteit en taskforce kwalibo ([Kwaliteitsborging bij bodemintermediairs](#)).
- Een overheveling van het verplichtingenbudget van bijdragen aan medeoverheden naar subsidies (Bedrijvenregeling) van € 11,4 miljoen in 2025 binnen dit artikel. Voor de Bedrijvenregeling dienen bedrijven een saneringsplan (inclusief een kostenraming) voor een subsidieverzoek in te dienen bij bevoegd gezagen van de Wet Bodembescherming (Wbb) - dit zijn Provincies en Gemeenten. De ingediende plannen konden uiterlijk t/m 31 december 2024 worden verstuurd ter controle bij IenW. Hierdoor konden niet alle dossiers meer in 2024 afgehandeld worden en de benodigde verplichtingen vastgesteld worden. De middelen worden verstrekt op basis van een subsidieregeling aan bedrijven, via de bevoegde gezagen. De saneringsactiviteiten worden veelal vervuld door omgevingsdiensten zoals DCMR Milieudienst Rijnmond en Omgevingsdienst Haaglanden.
- Een verplichtingenschuif van 2024 naar 2025 (€ 9,0 miljoen) voor de Bedrijvenregeling. Hierbij werd reeds geanticipeerd op dat de aanvragen die voor einde 2024 zijn ingediend nog behandeld moesten worden en de verplichtingen daarbij niet in het kalenderjaar 2024 konden worden aangegaan (eindtermijns-effect van de Bedrijvenregeling). Tevens zijn verschillende subsidies die in 2024 zijn vastgesteld lager uitgevallen dan initieel was aangevraagd. De verplichtingen worden aangegaan op basis van saneringsplannen. Kasbetaling vindt plaats op basis van de kosten na uitvoering van de sanering met als maximum de aangegane verplichtingen. Als een sanering duurder wordt, betaalt de eigenaar de extra kosten. Indien de kosten voor de sanering uiteindelijk lager zijn dan verwacht, wordt er niet meer betaald dan de gemaakte kosten. Voor deze beschikkingen zijn de verplichtingen naar beneden bijgesteld naar het vastgestelde subsidiebedrag.
 - Vanwege het aflopen van de termijn waarin er saneringsplannen konden worden ingediend voor de Bedrijvenregeling zijn er meerdere verplichtingenschuiven geweest binnen dit artikel.

Uitgaven

Opdrachten Ruimtegebruik Bodem

Het opdrachtenbudget is in 2029 met € 2,6 miljoen verlaagd.

Overige opdrachten: Dit betreft een overboeking van artikel 13 naar artikel 24 (ILT) in het kader van de continuering van het taskforce bodem (jaarlijks € -2,1 miljoen 2027-2029) voor het toezicht op Bodem en Versterking Stelsel Kwaliteit Bodembeheer (Kwalibo).

Bijdragen aan medeoverheden Ruimtegebruik Bodem

Meerjarenprogramma Bodem: Het budget voor bijdragen aan medeoverheden is in 2025 met € 3,7 miljoen verlaagd en in totaal voor 2026 t/m 2030 verlaagd met € 25,7 miljoen. Dit is het gevolg van diverse kleinere mutaties:

- De budgetoverheveling van bijdragen aan medeoverheden naar het agentschap RIVM voor de jaaropdracht (jaarlijks € 0,7 miljoen) binnen dit artikel. Bij RIVM is het Programma Water en Bodem opgebouwd rond drie kennisclusters: Water- en Drinkwaterkwaliteit, Grondwater en Bodem. De RIVM opdracht is in omvang gestegen door de hernieuwde aandacht voor water en bodem. O.a. de volgende programma's worden uitgevoerd: Ondersteuning Programma Bodem, Ondergrond en Grondwater (BOG), Uitwerking monitoring vitale bodem, Ondersteuning Programma Water en Bodem sturend.
- Een overboeking van € 0,9 miljoen naar artikel 98 om de uitgaven voor Rijkstrainees te dekken. Dit wordt binnen lenW centraal gebudgetteerd op artikel 98.
- De kasbudgetoverheveling voor bodemsaneringen van bijdragen aan medeoverheden (Meerjarenprogramma Bodem) naar opdrachten (Bodem en STRONG) binnen dit artikel (€ -3,3 miljoen in de periode 2027-2029).
- Ter dekking van de I&W-brede problematiek levert DGWB een bijdrage aan de dekking vanuit het Meerjarenprogramma Bodemsanering op artikel 13 cumulatief € -15,6 miljoen in de periode 2025-2030).

Ontvangsten

Er zijn geen ontvangstenmutaties verwerkt in de Eerste suppletoire begroting op dit artikel.

3.3 Artikel 14 Wegen en Verkeersveiligheid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid art. 14 Wegen en Verkeersveiligheid (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Verplichtingen	476.853	0	476.853	94.860	571.713	12.994	6.729	-1.114	504	4.667
Uitgaven	573.000	0	573.000	-117.174	455.826	-25.959	64.839	44.832	37.910	45.150
1 Netwerk	21.304	0	21.304	18.266	39.570	3.238	4.946	4.226	1.631	3.610
<i>Opdrachten</i>	<i>13.905</i>	<i>0</i>	<i>13.905</i>	<i>8.641</i>	<i>22.546</i>	<i>2.958</i>	<i>4.666</i>	<i>3.946</i>	<i>1.351</i>	<i>3.330</i>
Wegverkeersbeleid	6.188	0	6.188	-2.232	3.956	-149	-363	-244	-242	-214
Voertuigen en Digitale infrastructuur	4.990	0	4.990	2.113	7.103	-2.102	0	-63	-58	-57

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid art. 14 Wegen en Verkeersveiligheid (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Overige opdrachten	2.727	0	2.727	8.760	11.487	5.209	5.029	4.253	1.651	3.601
<i>Subsidies (regelingen)</i>	0	0	0	150	150	0	0	0	0	0
Overige subsidies	0	0	0	150	150	0	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	7.385	0	7.385	3.475	10.860	280	280	280	280	280
Waarvan bijdragen aan agentschap RWS	7.385	0	7.385	852	8.237	280	280	280	280	280
Overige bijdragen	0	0	0	2.623	2.623	0	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	14	0	14	6.000	6.014	0	0	0	0	0
Bijdrage aan Caribisch Nederland	0	0	0	6.000	6.000	0	0	0	0	0
Waarvan bijdragen regio MIRT	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2 Verkeersveiligheid	29.189	0	29.189	- 25	29.164	1.653	992	1.218	1.169	231
<i>Opdrachten</i>	3.988	0	3.988	- 5	3.983	3.536	2.901	613	578	- 205
Verkeersveiligheid	3.988	0	3.988	- 1.405	2.583	- 451	- 486	- 200	- 235	- 205
Overige opdrachten	0	0	0	1.400	1.400	3.987	3.387	813	813	0
<i>Subsidies</i>	10.242	0	10.242	699	10.941	558	534	502	488	333
Veilig Verkeer Nederland (VVN)	4.199	0	4.199	- 215	3.984	- 140	- 132	- 121	- 116	0
Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV)	4.255	0	4.255	182	4.437	- 82	- 76	- 70	- 67	0
Overige subsidies	1.788	0	1.788	732	2.520	780	742	693	671	333
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	686	0	686	103	789	35	35	35	35	35
Waarvan bijdragen aan RWS	686	0	686	103	789	35	35	35	35	35
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	3.273	0	3.273	- 822	2.451	- 2.476	- 2.478	68	68	68
Waarvan bijdragen aan CBR	2.173	0	2.173	- 122	2.051	- 1.376	- 1.378	68	68	68
Overige bijdragen	1.100	0	1.100	- 700	400	- 1.100	- 1.100	0	0	0
<i>(Schade)vergoedingen</i>	11.000	0	11.000	0	11.000	0	0	0	0	0
Schaderegeling Stint	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3 Slimme en Duurzame Mobiliteit	522.507	0	522.507	- 135.415	387.092	- 30.850	58.901	39.388	35.110	41.309
<i>Opdrachten</i>	131.892	0	131.892	- 60.463	71.429	- 77.639	- 7.462	- 31.022	- 24.518	8.946
Innovatie en Intelligente Transportsystemen	13.269	0	13.269	- 4.522	8.747	4.985	1.111	1.399	497	- 2
NGF-project: Dutch Metropolitan Innovations	20.006	0	20.006	3.738	23.744	1.218	3.392	739	0	0
KF: laadinfra bouw	66.483	0	66.483	- 47.383	19.100	- 72.445	2.900	1.000	22.000	18.928
Reservering Klimaatakkoord	5.720	0	5.720	- 5.720	0	- 10.397	- 5.100	43	655	2.106
Verkeersemisssies	3.341	0	3.341	- 3.105	236	- 548	- 207	- 102	- 103	- 92
KF: laadinfra wegverkeer	807	0	807	- 777	30	-	-	-	-	-

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid art. 14 Wegen en Verkeersveiligheid (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + ISB (2)	Muta- ties le sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Stand le sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
					1.484	3.887	2.195	1.907	1.907
Programma Vergroening Reisgedrag	9.334 0	9.334	- 7.774	1.560	- 3.899	- 11.531	- 30.792	- 44.615	- 10.054
Duurzame logistiek	9.019 0	9.019	- 3.908	5.111	4.841	4.000	0	0	0
Overige opdrachten	3.913 0	3.913	8.988	12.901	90	1.860	- 1.114	- 1.045	- 33
<i>Subsidies</i>	332.077 0	332.077	- 95.348	236.729	19.664	65.012	65.360	59.240	32.000
Duurzame mobiliteit	35.641 0	35.641	- 17.350	18.291	16.050	21.050	21.150	5.000	0
KF: SWiM	28.000 0	28.000	- 13.514	14.486	- 40.000	0	2.000	26.000	25.000
Elektrisch vervoer	74.444 0	74.444	- 16.000	58.444	1.000	15.000	0	0	0
Laad en AanZET	90.967 0	90.967	- 23.954	67.013	31.590	0	0	0	0
Bronmaatregelen stikstof	64.121 0	64.121	- 30.092	34.029	- 10.000	0	15.000	22.000	0
KF: Laadinfra wegvervoer	23.355 0	23.355	9.477	32.832	8.000	5.000	0	0	27.120
KF: Laadinfra Bouw	11.330 0	11.330	- 5.130	6.200	7.500	14.000	17.500	0	- 27.120
Vergroenen reisgedrag	0 0	0	1.250	1.250	4.250	8.750	8.750	6.000	7.000
Overige Subsidies	4.219 0	4.219	1.215	5.434	5.524	9.962	9.710	6.240	7.000
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	11.838 0	11.838	27.836	39.674	1.825	671	480	388	363
Bijdragen aan agentschap RWS	1.744 0	1.744	2.761	4.505	84	89	89	89	89
Bijdragen aan agentschap NEA	5.194 0	5.194	858	6.052	268	253	222	222	222
Bijdrage agentschap RVO	4.680 0	4.680	15.070	19.750	1.473	329	169	77	52
Bijdrage aan agentschap RIVM	220 0	220	347	567	0	0	0	0	0
Overige bijdragen aan agentschappen	0 0	0	8.800	8.800	0	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	46.500 0	46.500	- 10.450	36.050	25.000	680	4.570	0	0
Duurzame mobiliteit	35.500 0	35.500	- 10.450	25.050	5.000	680	4.570	0	0
Mobiliteit en Gebieden	1.000 0	1.000	0	1.000	0	0	0	0	0
KF: Slimme Laadinfra	10.000 0	10.000	0	10.000	20.000	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan (inter)nationale organi- saties</i>	200 0	200	510	710	0	0	0	0	0
Overige bijdragen aan (inter-)nationale organisaties	200 0	200	510	710	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	0 0	0	2.500	2.500	300	0	0	0	0
Overige bijdragen	0 0	0	2.500	2.500	300	0	0	0	0

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid art. 14 Wegen en Verkeersveiligheid (bedragen x € 1.000)

Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ge- ties, stelde amen- begro- men- (3) = ten en (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Ontvangsten	5.782 0	5782 0	5782 0	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting - het toevoegen van het jaar t+5 - en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget is in 2025 verhoogd met € 96,1 miljoen en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 33,3 miljoen. Dit komt met name door de toegelichte mutaties onder *uitgaven*.

Vanwege een onvolledige uitputting op het kasbudget van verschillende subsidieregelingen van Duurzame Mobiliteit is het verplichtingenbudget in 2025 met € 64,8 miljoen verhoogd, zodat de hiervoor bestemde middelen kunnen worden besteed. Om precies te zijn gaat het om de subsidieregelingen Private Laadinfrastructuur (SPriLa), Publieke Laadinfrastructuur (SPuLa), Schoon en Emissieloos Bouwen (SSEB), Elektrische Bedrijfsauto's (SEBA), Elektrische Personenauto's Particulieren (SEPP) en Waterstof in Mobiliteit (SWiM). Verder wordt er € 14,8 miljoen aan verplichtingenbudget naar 2025 geschoven uit 2026 (€ 9 miljoen) en 2027 (€ 5,8 miljoen) om meer verplichtingen vast te kunnen leggen. Het gaat dan om de specifieke uitkeringen in het kader van het Schone Lucht Akkoord (SLA) en Schoon en Emissieloos Bouwen (SPUK SEB). Als laatste wordt € 5 miljoen aan verplichtingen naar 2025 geschoven uit de jaren 2026-2029 om een opdracht vast te leggen in het kader van zero-emissiezones.

Uitgaven

1 Netwerk

Opdrachten

Het budget is in 2025 met € 14,1 miljoen verhoogd en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 33,5 miljoen. Dit komt met name door de volgende mutatie:

Overige opdrachten: Met de 1ste suppletoire begroting is de loon- en prijsbijstelling uitgekeerd door het ministerie van Financiën. Het gehele bedrag van DGMO HXII is tijdelijk op artikelonderdeel 14.1 gezet. Dit wordt later nader verdeeld. Het gaat om een bedrag van € 52,5 miljoen voor de jaren 2025-2030.

Bijdrage aan medeoverheden

Het budget is in 2025 met € 6,0 miljoen verhoogd en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 0,0 miljoen. Dit komt met name door de volgende mutatie:

Bijdrage aan Caribisch Nederland: Op het Mobiliteitsfonds wordt jaarlijks € 5 miljoen gereserveerd voor infrastructurele projecten op de BES-eilanden. Om de goedgekeurde voorstellen van Saba en Sint-Eustatius te financieren wordt er nu € 6,0 miljoen overgeboekt van het MF naar de HXII-begroting.

2 Verkeersveiligheid

De uitgavenmutaties in de 1e suppletoire begroting 2025 zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

3 Slimme en Duurzame Mobiliteit

Opdrachten

Het opdrachtenbudget is in 2025 met € 63,1 miljoen verlaagd en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 120,4 miljoen verlaagd. Dit komt met name door de volgende mutaties:

KF: Laadinfra Bouw: het opdrachtenbudget wordt in 2025 t/m 2030 met totaal € 87,0 miljoen verlaagd:

- € 45,0 miljoen wordt overgeheveld naar het financiële instrument subsidies, ten behoeve van subsidieregeling Schoon en Emissieloos Bouwen (SSEB).
- € 20,0 miljoen wordt overgeheveld naar bijdragen aan medeoverheden, ten behoeve van de specifieke uitkering Schoon en Emissieloos Bouwen (SPUK SEB).
- € 12,0 miljoen wordt overgeheveld naar subsidies, ten behoeve van de subsidieregelingen Private Laadinfrastructuur (SPriLa) en Publieke Laadinfrastructuur (SPuLa).
- € 8,8 miljoen wordt overgeheveld naar bijdragen aan agentschappen, ten behoeve van de agentschapsbijdrage aan het Rijksvastgoedbedrijf.
- Om beter aan te sluiten bij de programmering van Schoon en Emissieloos Bouwen wordt € 39,9 miljoen van 2025 en 2026 doorgeschoven naar 2027 en 2028.

Programma Vergroening Reisgedrag: het opdrachtenbudget wordt 2025 t/m 2030 met in totaal € 96,8 miljoen verlaagd:

- € 55,3 miljoen wordt overgeheveld naar subsidies, ten behoeve van de subsidieregeling voor emissieloze touringcars (STour).
- € 25,0 miljoen wordt overgeheveld naar subsidies, ten behoeve van subsidies voor vergroening van reisgedrag.
- De middelen van de tweede tranche Vergroening Reisgedrag stonden in een bepaald ritme op de Algemene Post. Ze worden nu in een ritme gezet waarmee ze aansluiten op het Programma Vergroening Reisgedrag.

Reservering Klimaatakkoord: het opdrachtenbudget wordt in 2025 t/m 2030 met totaal € 13,2 miljoen verlaagd:

- € 9,3 miljoen wordt toegevoegd aan de Reservering Klimaatakkoord vanwege de prijsbijstelling in 2024. Deze was abusievelijk overgeboekt naar KF: Laadinfra Wegverkeer.
- € 6,5 miljoen wordt overgeboekt vanaf het Mobiliteitsfonds. Hierop stonden middelen gereserveerd voor het uitvoeren van het Klimaatakkoord. Deze middelen zijn bestemd voor opdrachten voor Elektrisch Vervoer en Duurzame Logistiek.
- € 8,0 miljoen wordt overgeheveld naar artikel 98 om de personeelskosten van de directie Duurzame Mobiliteit te dekken.
- Om de uitvoeringskosten van de RVO te dekken wordt er € 6,2 miljoen naar 2025 geschoven van latere jaren.

Overige opdrachten: het opdrachtenbudget wordt in 2025 t/m 2030 met totaal € 9,4 miljoen verhoogd:

- € 3,2 miljoen wordt overgeboekt vanaf het Mobiliteitsfonds. Deze middelen worden ingezet voor onderzoeken en campagnes in het kader van actieve mobiliteit.
- € 1,8 miljoen wordt van het Mobiliteitsfonds overgeboekt. Het gaat hier om middelen van het programma Ontsluiting Woningbouw, die op de beleidsbegroting verantwoord dienen te worden.
- € 3,5 miljoen wordt overgeboekt naar het Mobiliteitsfonds. In het kader van het pilot- en leerprogramma Stopcontact op Land gaat Rijkswaterstaat een marktpartij contracteren.

KF: Laadinfra Wegverkeer: het opdrachtenbudget wordt in 2025 tot en met 2030 met € 11,4 miljoen verlaagd:

- € 9,4 miljoen herschikking van prijsbijstelling. De prijsbijstelling was abusievelijk op het verkeerde budget geboekt en wordt met deze mutatie naar het juiste budget geboekt.
- € 2 miljoen wordt overgeboekt bij voorjaarsnota 2026 voor de uitvoeringskosten van RVO ten behoeve van de subsidie SPRILA.

Subsidies

Het subsidiebudget is in 2025 met € 108,1 miljoen verlaagd en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 251,7 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de volgende mutaties:

Duurzame mobiliteit: het subsidiebudget wordt in 2025 t/m 2030 met totaal € 45,9 miljoen verhoogd:

- € 55,3 miljoen komt van het opdrachtenbudget van het Programma Vergroenen Reisgedrag. Om te doelstellingen van het programma te ondersteunen wordt dit ingezet ten behoeve van de subsidieregeling voor emissieloze touringcars (STour).
- € 1,6 miljoen komt van het opdrachtenbudget van het Programma Vergroenen Reisgedrag, ten behoeve van verduurzaming van bedrijventerreinen. Dit betreft een subsidie in het kader van het Programma Verduurzaming Bedrijventerreinen (PVB). Het PVB werkt al in opdracht van de ministeries van VRO en EZ aan verduurzaming van bedrijventerreinen, maar mobiliteit valt nog buiten scope. Met een subsidie van € 400.000 per jaar (tot en met 2027) wordt mobiliteit toegevoegd aan het programma.
- € 11,0 miljoen wordt overgeheveld naar subsidies vergroenen reisgedrag.
- Er wordt € 15,0 miljoen doorgeschoven van 2025 naar 2027 t/m 2029. De STour is in 2024 voor het eerst opengezet voor aanvragen. Hierdoor is er ervaring opgedaan met het ritme waarin verplichtingen tot uitbetaling leiden. Op basis van deze kennis wordt een deel van de middelen doorgeschoven naar latere jaren.

KF: SWiM: Om budgetten van de subsidieregeling voor Waterstof in Mobiliteit (SWiM) aan te laten sluiten met de planning, waarbij de kasbetalingen vertraagd volgen op het aangaan van de verplichting, wordt er € 53,0 miljoen van 2025 en 2026 doorgeschoven naar 2028 t/m 2030.

Elektrisch vervoer: De verplichtingen die in 2025 worden aangegaan op subsidies elektrisch vervoer zullen pas in 2026 en 2027 worden uitbetaald, daarom wordt € 16,0 miljoen doorgeschoven. Dit komt doordat de subsidie pas volledig wordt uitbetaald als het kenteken is geslagen. Het gaat hier om de Subsidieregeling Elektrische Personenauto's Particulieren (SEPP), Subsidieregeling Emissieloze Bedrijfsauto's (SEBA) en Aanschafsubsidie Zero-Emissie Trucks (AanZET).

Bronmaatregelen stikstof: Dit betreft een kasschuif om de budgetten in overeenstemming te brengen met de planning voor SSEB. Als eerste is er beperkte capaciteit bij RVO om de subsidieregelingen uit te voeren. De RVO ontvangt middelen om de uitvoeringskosten te dekken, maar loopt tegen beperkingen in bemensing aan. De tweede reden is dat de subsidie-regelingen vaak niet (volledig) worden uitbetaald in het jaar waarin de verplichting wordt aangegaan. Tot slot speelt de vraag van de markt mee. Daarom wordt er € 37 miljoen doorgeschoven van 2025/26 naar 2028/29.

Bijdrage aan agentschappen

Het budget is in 2025 met € 27,2 miljoen verhoogd en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 1,2 miljoen. Dit komt met name door de volgende mutaties:

Overige bijdragen aan agentschappen: de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) ontvangt middelen om de uitvoeringskosten, die worden gemaakt bij het in de markt zetten van subsidieregelingen, te dekken van € 16,0 miljoen. Deze worden nu vanaf het instrument bijdrage aan agentschappen overgemaakt.

Bijdrage aan RVB: het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) ontvangt middelen om te participeren in het programma Schoon en Emissieloos Bouwen. De bijdrage bedraagt dit jaar € 8,8 miljoen.

Bijdrage aan RWS: De opdrachtenbudgetten ten behoeve van fte's bij Rijkswaterstaat van € 2,7 miljoen worden nu verantwoord op het instrument bijdrage aan agentschappen.

Bijdrage aan medeoverheden

Het budget is in 2025 met € 10,5 miljoen verlaagd en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 30,3 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de volgende mutaties:

KF: Slimme Laadinfra: vanaf het opdrachtenbudget is € 20,0 miljoen overgeheveld, ten behoeve van de specifieke uitkering Schoon en Emissieloos Bouwen (SPUK SEB). Medeoverheden die het Convenant Schoon en Emissieloos Bouwen hebben ondertekend kunnen deze middelen gebruiken om de kosten van duurdere aanbesteding te dekken.

Duurzame mobiliteit: op basis van beschikbare prognoses is de verwachting dat de verplichtingen pas op latere jaren worden uitbetaald, daarom wordt € 10,3 miljoen van 2025 doorgeschoven naar 2026 t/m 2028. Dit betreffen met name uitkeringen Zero Emissie bussen en brom- en snorregeling.

Ontvangsten

Er zijn geen ontvangstenmutaties.

Aanpassing wettelijke begrotingsgrondslagen subsidieverlening

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht geldt dat in het algemeen subsidie wordt verleend op grond van een wettelijk voorschrift. Uit de Algemene wet bestuursrecht volgt dat één van de uitzonderingen hierop subsidies vormen waarvan zowel de subsidieontvanger als het maximale bedrag in de begroting worden vermeld.

In de tabel budgettaire gevolgen van beleid bij dit beleidsartikel zijn in de regel *Verplichtingen* dergelijke subsidieverplichtingen voor het jaar 2025 opgenomen. Voor de subsidie- en specifieke uitkeringverplichtingen die specifiek in onderstaande tabel worden vermeld geldt dat deze begrotingsvermelding de wettelijke grondslag vormt zoals bedoeld in artikel 4.23, derde lid, onder c, van de Algemene wet bestuursrecht respectievelijk zoals bedoeld in artikel 17, tweede lid, van de Financiële-Verhoudings-

wet jo. artikel 4:23, derde lid, onder c, van de Algemene Wet Bestuursrecht.

Er staan twee specifieke uitkeringsverplichtingen in onderstaande tabel, bedoeld voor de openbare lichamen Sint-Eustatius en Saba. Deze bijdragen zullen in dollars worden overgemaakt. Deze begrotingsvermelding vormt de wettelijke grondslag voor de hier bedoelde uitkering(en) als bedoeld in artikel 92, tweede lid, onder c, van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Tabel 9 Wettelijke grondslagen subsidieverleningen (bedragen x € 1.000)

Maxim um bedrag	Ontvanger	Toelichting	Artikelonderdeel	Begrotings- post
Wettelijke grondslagen subsidieverleningen				
€4.492.000				Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV)
€1.045.000	Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid	Voor het verrichten van wetenschappelijk onderzoek als input voor verkeersveiligheidsbeleid van IenW en alle overige stakeholders.	14.02 Verkeersveiligheid	
€3.984.000	TeamAlert	Voor het leveren van een actieve bijdrage aan het reduceren van het aantal verkeersslachtoffers onder jongeren.	14.02 Verkeersveiligheid	Overige subsidies
€120.000	Veilig Verkeer Nederland	Voor het leveren van een actieve bijdrage aan het reduceren van het aantal verkeersslachtoffers onder met name kinderen en volwassenen.	14.02 Verkeersveiligheid	Veilig Verkeer Nederland (VVN)
€151.000	Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering der Pharmacie	Het formuleren en actueel houden van rijvaardigheidsadviezen bij medicijnen op basis van de laatste wetenschappelijke inzichten.	14.02 Verkeersveiligheid	Overige subsidies
€150.000	Kennisplatform CROW	Voor activiteiten ter ondersteuning van decentrale overheden bij het risico gestuurd werken ten behoeve van de verkeersveiligheid.	14.02 Verkeersveiligheid	Overige subsidies
€50.000	NKL	Verhogen kennisniveau bij NAL-regio's en gemeenten faciliteren (openbare laadinfrastructuur voor) elektrisch autodelen.	14.02 Verkeersveiligheid	Overige subsidies
€500.000	Motorplatform	Voor activiteiten ter bevordering van de verkeersveiligheid van motorrijders en hun omgeving.	14.02 Verkeersveiligheid	Overige subsidies
€110.000	VeiligheidNL	Het verzamelen en verwerken van data bij de Regionale Ambulancevoorzieningen (RAV's) en het vullen van het MOVE RAV-dashboard ten behoeve van gebruik door de Nederlandse overheden.	14.02 Verkeersveiligheid	Overige subsidies
€100.000	VeiligheidNL	Het verzamelen en verwerken van data bij de Spoedeisende hulpdiensten in ziekenhuizen en het rapporteren hierover.	14.02 Verkeersveiligheid	Overige subsidies
	Coöperatie Samenwerkingsverband DOVA U.A.	Voor de financiële administratie en het beheer, zoals voortvloeit uit het Bestuursakkoord Zero Emissie Busvervoer tussen Nederlandse ov-concessieverleners.	14.03 Slimme en duurzame mobiliteit	Duurzame mobiliteit
Wettelijke grondslagen specifieke uitkeringen				
€5.000.000		Voor het realiseren van het project «Behind The Mountain Road». Het gaat om het verharden van een zandweg met verbreding op stukken om de verkeersveiligheid te verbeteren. Met dit project wordt de bereikbaarheid verbeterd naar hotels, scholen, een woonwijk en landbouw- en veeteeltgebied.	14.01 Netwerk	Bijdrage aan Caribisch Nederland
€1.000.000	Openbaar Lichaam Sint-Eustatius Openbaar Lichaam Saba	Voor het realiseren van een nieuwe weg («Giles Quarter Road») van de nieuwe haven naar een nieuw aan te leggen solar-park. Dit project draagt bij aan de economische zelfredzaamheid en geeft een impuls	14.01 Netwerk	Bijdrage aan Caribisch Nederland

Tabel 9 Wettelijke grondslagen subsidieverleningen (bedragen x € 1.000)

Maxi- mum bedrag	Ontvanger	Toelichting	Artikelonderdeel	Begrotings- post
		aan belangrijke sectoren zoals het toerisme.		

3.4 Artikel 15 Vrachtwagenheffing

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid art. 15 Vrachtwagenheffing (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Verplichtingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitgaven	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Exploitatiekosten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	187.000
<i>Opdrachten</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	37.000
Opdrachten aan ILT	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7.000
Programmakosten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30.000
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	48.000
Waarvan bijdragen aan RVO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	45.000
Waarvan bijdragen aan RWS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.000
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	102.000
Rijksdienst Wegverkeer (RDW)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100.000
Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.000
4. Terugsluis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Subsidies</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zero-Emissie Trucks (AanZET)	0	0	0	0	0	156.000	189.000	195.000	230.000	317.000
Private Laadinfrastructuur bij bedrijven	0	0	0	0	0	66.000	94.000	99.000	114.000	172.946
Waterstof in Mobiliteit (SWiM)	0	0	0	0	0	10.000	10.000	10.000	10.000	6.000
Electric Road Systems, ERS	0	0	0	0	0	11.000	26.000	26.000	26.000	26.000
Logistieke efficiëntie	0	0	0	0	0	10.000	10.000	10.000	10.000	20.000
Subsidies VWH	0	0	0	0	0	253.000	329.000	340.000	390.000	541.946
5. Personeelskosten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6.000
<i>Personele uitgaven</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6.000
Personeelskosten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.082.000

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

De verplichtingenmutaties in de 1e suppletoire begroting 2025 zijn voor dit artikelonderdeel kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer)

Uitgaven

4 Terugsluis

Subsidies

Het pakket van subsidiemaatregelen die vanuit de netto-opbrengsten van de vrachtwagenheffing wordt gefinancierd is nader uitgewerkt. Er komen subsidies beschikbaar voor de aanschaf van emissievrije vrachtwagens (AanZET), voor de aanschaf van laadpalen bij bedrijven (SPriLa), voor de bouw van waterstoftankstations en aanschaf waterstof-vrachtwagens (SWiM), onderzoek naar rijdend opladen (ERS) en voor het realiseren van logistieke efficiëntie.

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties in de 1e suppletoire begroting 2025 zijn voor dit artikelonderdeel kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer)

3.5 Artikel 16 Openbaar Vervoer en Spoor

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van beleid art. 16 Openbaar Vervoer en Spoor (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Muta- ties via Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Verplichtingen	64.13 2	0	64.13 2	12.23 6	76.36 8	3.911	3.972	4.138	4.081	4.154
Uitgaven	81.26 5	0	81.26 5	15.01 0	96.27 5	3.911	3.972	4.138	4.081	4.154
1. OV en Spoor	64.70 7	0	64.70 7	12.80 6	77.51 3	3.911	3.972	4.138	4.081	4.154
Opdrachten	4.401	0	4.401	- 858	3.543	- 635	- 574	- 408	- 465	- 392
OV & Stations	1.005	0	1.005	- 514	491	- 361	- 381	- 263	- 300	- 253
ACM	1.831	0	1.831	- 1.005	826	0	0	0	0	0
Overige opdrachten	1.565	0	1.565	661	2.226	- 274	- 193	- 145	- 165	- 139
Subsidies (regelingen)	56.30 5	0	56.30 5	13.50 0	69.80 5	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500
NS Sociale Veiligheid	0	0	0	2.300	2.300	0	0	0	0	0

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van beleid art. 16 Openbaar Vervoer en Spoor (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Overige subsidies	56.305	0	56.305	11.200	67.505	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	895	0	895	164	1.059	46	46	46	46	46
Bijdrage aan agentschap RWS	880	0	880	- 112	768	45	45	45	45	45
Bijdrage aan agentschap KNMI	15	0	15	1	16	1	1	1	1	1
Bijdrage aan agentschap RVO	0	0	0	275	275	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	3.004	0	3.004	0	3.004	0	0	0	0	0
CLU Betuweroute en HSL	2.439	0	2.439	0	2.439	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	565	0	565	0	565	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organi- saties</i>	102	0	102	0	102	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	102	0	102	0	102	0	0	0	0	0
2 Maatregelenpakket OVS	16.558	0	16.558	2.204	18.762	0	0	0	0	0
<i>Subsidies (regelingen)</i>	16.558	0	16.558	2.204	18.762	0	0	0	0	0
Transitievangnet OV	16.558	0	16.558	- 1.000	15.558	0	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	65370	65370	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerp-begrotingen en de Voorjaarsnota worden ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting - het toevoegen van het jaar t+5 - en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 16 is in 2025 met € 13,1 miljoen toegenomen en cumulatief in de periode 2026 t/m 2030 met € 22,4 miljoen toegenomen. Dit komt met name door de overboekingen van het MF naar HXII, die nader zijn toegelicht onder het subsidiebudget onder de uitgaven (€ 13,5 miljoen).

Het resterende bedrag wordt verklaard door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties.

Uitgaven

1 OV en Spoor

Subsidies

Per saldo is het kasbudget voor subsidies op het gebied van OV en Spoor in 2025 met € 13,5 miljoen verhoogd en cumulatief in de periode 2026 t/m 2030 met € 22,5 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de volgende mutaties:

NS Sociale Veiligheid:

- Een overboeking van artikel 11.03 op het MF naar HXII, omdat NS

gedurende de concessieperiode 2025-2033 extra treindiensten uitvoert in de provincie Zeeland in het kader van Wind in de Zeilen. Hiervoor ontvangt NS een subsidie van € 4,5 miljoen per jaar. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de subsidie die NS ontvangt voor de uitvoering van de concessie (€ 4,5 miljoen).

Overige subsidies:

- De middelen die voor de subsidieregeling Maatregelen Spoorgoederenvervoer 2025 worden overgeboekt naar HXII (€ 6,7 miljoen). Die middelen stonden gereserveerd op artikel 13.02 van het MF. De subsidie dekt kosten voor het tijdelijk opstellen en rangeren van goederenvervoer met het doel om de concurrentiepositie van het goederenvervoer via spoor minstens gelijk te houden met goederenvervoer via de weg.
- De overboeking vanuit artikel 11.04 op het MF ten behoeve van de verbetering van de sociale veiligheid op stations door de NS. De uitgaven aan de NS worden op HXII verantwoord (€ 2,3 miljoen).

2 Maatregelpakket OVS

Subsidies

Per saldo is het kasbudget voor subsidies op het gebied van maatregelpakket OV en Spoor in 2025 met € 2,2 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de volgende mutatie:

Beschikbaarheidsvergoeding OV-sector:

- Er heeft een bijstelling plaatsgevonden van de BVOV raming van de benodigde middelen voor de regeling 2023, op basis van de meest recente inzichten (€ 3,2 miljoen). De beschikking van Zuid-Holland kon nog niet worden vastgesteld in 2024. Dit schuift door naar 2025. Deze vaststelling kan nog tot een uitgave leiden, waardoor het resterende kasbudget in 2025 alsnog nodig is.

Ontvangsten

Per saldo is het ontvangstenbudget op artikel 16 in 2025 met € 65,4 miljoen verhoogd. Dit betreffen de ontvangsten afrekeningen van voorschotten die in het kader van de regeling specifieke uitkering beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-consessie 2021 aan vervoersregio's gemeenten en provincies zijn verstrekt. Op grond van de ingediende verantwoordingen en de verzoeken tot vaststelling van de uitkeringen, bleek een deel van de verstrekte voorschotten te moeten worden terugbetaald. Hierover zijn met de betreffende provincies en vervoersregio's afspraken gemaakt. Eind 2024 was nog niet alles wat was begroot ontvangen van de regio. Deze ontvangsten zullen naar verwachting in de eerste maanden van 2025 worden ontvangen. Hierop is het ontvangstenbudget aangepast.

3.6 Artikel 17 Luchtvaart

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleid art. 17 Luchtvaart (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Verplichtingen	204.125	0	204.125	8.902	213.027	76.107	30.292	67.381	52.069	- 8.315
Uitgaven	118.833	0	118.833	- 34.961	83.872	- 6.484	99.479	59.597	4.655	- 37.434
1. Luchtvaart	118.833	0	118.833	- 34.961	83.872	- 6.484	99.479	59.597	4.655	- 37.434
<i>Opdrachten</i>	<i>35.787</i>	<i>0</i>	<i>35.787</i>	<i>- 15.016</i>	<i>20.771</i>	<i>3.948</i>	<i>21.770</i>	<i>957</i>	<i>1.449</i>	<i>5.324</i>
KF: Luchtvaartverkeer energie	165	0	165	252	417	139	100	100	100	100
KF: Alcohol-to-jet en Duurzame Luchtvaartbrandstoffen	100	0	100	- 100	0	100	0	0	0	0
Caribisch Nederland	231	0	231	164	395	0	0	0	0	0
NGF Project - Luchtvaart in Transitie	180	0	180	30	210	220	220	220	106	3.369
GIS-4 regeling	18.953	0	18.953	- 16.695	2.258	- 510	17.205	0	0	0
Programma Omgeving Luchthaven Schiphol	4.193	0	4.193	411	4.604	400	0	0	0	0
Luchtruim Regio Luchthaven	2.076	0	2.076	- 173	1.903	0	0	0	0	0
Luchtruimherziening	1.333	0	1.333	0	1.333	0	0	0	0	0
Overige opdrachten	8.556	0	8.556	1.095	9.651	3.599	4.245	637	1.243	1.855
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>1.153</i>	<i>0</i>	<i>1.153</i>	<i>0</i>	<i>1.153</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Tarieven Bonaire	474	0	474	386	860	0	0	0	0	0
Ompleegen graanresten	0	0	0	1.500	1.500	0	0	0	0	0
NGF-project Luchtvaart in transitie	75.773	0	75.773	- 22.773	53.000	- 14.836	53.588	26.600	- 10.200	- 342
Subsidie Maatschappelijke Raad Schiphol (MRS)	1.153	0	1.153	0	1.153	0	0	0	0	0
KF - Alcohol-to-jet	0	0	0	0	0	2.000	8.500	12.091	3.978	- 26.569
KF - Duurzame luchtvaartbrandstoffen	0	0	0	0	0	1.500	5.750	7.225	1.812	- 16.287
Overige subsidies	- 76.247	0	- 76.247	20.887	- 55.360	11.336	- 67.838	- 45.916	4.410	43.198
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>350</i>	<i>0</i>	<i>350</i>	<i>- 104</i>	<i>246</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>3</i>
Bijdrage aan agentschap RWS	523	0	523	- 189	334	- 78	3	3	3	3
Bijdrage aan agentschap KNMI	29	0	29	1	30	0	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschap RVO	763	0	763	89	852	518	468	318	210	34
Bijdrage aan agentschap RIVM	152	0	152	178	330	4	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschap RWS (Caribisch Nederland)	200	0	200	- 190	10	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>1.627</i>	<i>0</i>	<i>1.627</i>	<i>0</i>	<i>1.627</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleid art. 17 Luchtvaart (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Bijdrage Caribisch Nederland	0	0	0	1.427	1.427	0	0	0	0	0
Bijdrage aan (inter-)nationale organi- saties	1.455	0	1.455	0	1.455	0	0	0	0	0
ICAO (HGIS)	1.455	0	1.455	0	1.455	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	387	0	387	- 34	353	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	387	0	387	- 34	353	0	0	0	0	0
Ontvangsten	13.311	0	13.311	1.141	14.452	0	0	0	0	0

Tabel 13 Uitsplitsing verplichtingen artikel 17 (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029
Verplichtingen	204.125	0	204.125	8.902	213.027	76.107	30.292	67.381	52.069
waarvan garantieverplichtingen	62.800 ¹	0	62.800	10.500	73.300	- 100	8.200	65.700	53.300
waarvan overige verplichtingen	141.325	0	141.325	- 1.598	139.727	76.207	22.092	1.681	- 1.231

1 Per abuis zijn bij de Ontwerpbegroting 2025 de verplichtingen verkeerd uitgesplitst tussen garantie- en overige verplichtingen.

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting - het toevoegen van het jaar t+5 - en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget is in 2025 verhoogd met € 10,9 miljoen en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 226,0 miljoen. Dit komt met name door de volgende mutaties:

GIS-4 regeling: Vanwege de vertraging in de GIS-4 regeling die onder *Uitgaven* besproken wordt, is er € 15,7 miljoen aan verplichtingen van 2025 naar 2026 geschoven.

Luchtvaart in Transitie: Het verplichtingenbudget van de subsidie Luchtvaart in Transitie is in 2025 opgehoogd met in totaal € 28,3 miljoen. Dit komt met name door:

- Een verhoging van het verplichtingenbudget met € 34,3 miljoen in 2025 dankzij onder *Uitgaven* genoemd opvragen van het voorwaardelijk deel voor de HAPSS subsidieregeling.
- Ook is er naast kasbudget, zoals onder *Uitgaven* wordt toegelicht, verplichtingenbudget geschoven om de voorschotten beter te verspreiden over de looptijd van de subsidie. Er wordt budget van 2025 (€ 8,9 miljoen), 2029 (€ 2,9 miljoen) en 2030 (€ 13,5 miljoen) naar 2026 (€ 20,7 miljoen), 2027 (€ 4,2 miljoen) en 2028 (0,4 miljoen) geschoven.
- Daarnaast is het verplichtingenbudget in 2025 met € 3,4 miljoen opgehoogd, dit zijn verplichtingen die in 2024 niet meer aangegaan zijn en nu in 2025 verplicht worden.

Alcohol-to-jet: Het opstellen van de regelingen voor het Klimaatfonds project Alcohol-to-jet duurt langer dan verwacht. Er is daarom € 10,0 miljoen aan verplichtingenbudget van 2025 naar 2026 verschoven, zodat de subsidies in 2026 vastgelegd kunnen worden.

Duurzame luchtvaartbrandstoffen: In 2025 is € 10,0 miljoen van het verplichtingenbudget van het Klimaatfonds project Duurzame luchtvaartbrandstoffen verschoven naar 2026, omdat het opstellen van de subsidieregeling gecompliceerder is dan verwacht. De subsidies zullen naar verwachting in 2026 vastgelegd worden.

Aandrijftechnologieën: Er is verplichtingenbudget van 2029 (€ 5,0 miljoen) naar 2025 verschoven, en van 2028 (€ 8,0 miljoen) naar 2027 geschoven, om het budget in het juiste ritme te zetten zodat de verplichtingen eerder aangegaan kunnen worden.

Elektrisch taxiën: Vanwege de ontvangen middelen voor elektrisch taxiën vanuit de aanvullende post bij het Ministerie van Financiën, is er ook verplichtingenbudget ontvangen. Dit verplichtingenbudget (€ 10,0 miljoen) is volledig naar 2025 geschoven.

Garantieverplichting LVNL: Voor de veilige afhandeling van het luchtverkeer in het Nederlandse luchtruim beheert LVNL vitale luchtvaartinfrastructuur. Dit betekent dat LVNL voortdurend moet investeren om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen door systemen die het einde van de levensduur bereiken tijdig te vervangen.

Daarnaast investeert LVNL in nieuwe en innovatieve technologie, zodat LVNL niet alleen betrouwbare luchtverkeersleiding kan blijven geven, maar ook in de toekomst kan blijven voldoen aan de eisen en wensen die nationale en internationale partijen stellen aan de dienstverlening van LVNL. Hiervoor is een jaarlijks leningenplafond ingesteld. LVNL kan bij het ministerie van Financiën leningen aangaan voor een bedrag van maximaal € 64,8 miljoen in 2025. lenW stelt zich garant voor deze leningen.

Het resterende bedrag wordt verklaard door de hieronder toegelichte mutaties onder *Uitgaven*.

Uitgaven

- 1 Luchtvaart

Opdrachten Luchtvaart

Het opdrachtenbudget is in 2025 met € 13,0 miljoen verlaagd en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 41,9 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de volgende mutaties:

Luchtvaart in Transitie: Het budget van Luchtvaart in Transitie is herverdeeld van apparaat naar opdrachten omdat er minder budget bij persone-

le uitgaven nodig is. Er zal minder ingehuurd worden, in lijn met kabinets-beleid, dan oorspronkelijk geraamd. Er zullen daardoor meer opdrachten verstrekt worden. Hierdoor is er in 2025 € 0,1 miljoen overgeboekt naar het opdrachtenbudget. Daarnaast is er verdeeld over de periode van 2026 t/m 2030 nog € 3,9 miljoen overgeboekt naar het opdrachtenbudget.

GIS-4 regeling: Het beoordelen van aanvragen en het uitvoeren van de vierde gevelisolatieregeling (GIS-4) duurt langer dan gepland. Daarom is er budget uit 2025 (€ 16,7 miljoen) naar 2027 geschoven. Vanuit 2026 is er € 0,5 miljoen extra doorgeschoven naar 2027.

Overige opdrachten: De mutaties van overige opdrachten hebben met name betrekking op de volgende 2 mutaties:

- Prijsbijstelling: In 2025 is het opdrachtenbudget opgehoogd met € 4,9 miljoen en in de periode 2026 t/m 2030 is het opdrachtenbudget met totaal € 18,5 miljoen verhoogd voor prijsontwikkelingen via de prijsbijstelling.
- Programmabudgetten: Het opdrachtenbudget is in 2026 zowel als 2027 met € 4,7 miljoen verhoogd om taken uit te kunnen voeren. Met de verhoging kunnen knelpunten in 2026 en 2027 worden opgelost. Dit budget wordt ingezet voor diverse luchtvaartonderwerpen. De dekking komt uit verschillende begrotingsposten op HXII.
- HXII opgave: Voor de dekking van de HXII opgave is het opdrachtenbudget in 2025 met € 1,5 miljoen verlaagd en in de periode van 2026 t/m 2030 cumulatief met € 9,1 miljoen.

Subsidies Luchtvaart

Het subsidiebudget is in 2025 verlaagd met € 21,7 miljoen en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 82,9 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de volgende mutaties:

Luchtvaart in Transitie: Het subsidiebudget voor Luchtvaart in Transitie is in 2025 verlaagd met € 22,8 miljoen. In de jaren 2026 t/m 2030 is het budget met in totaal € 54,8 miljoen opgehoogd.

- Het subsidiebudget voor Luchtvaart in Transitie is in 2025 opgehoogd met € 6,1 miljoen en in 2026 en 2027 met cumulatief € 28,2 miljoen verhoogd. Dit wordt ingezet voor project Hydrogen Aircraft Powertrain and Storage Systems (HAPPS), dat bewezen technologieën uit de automobiel- en maritieme industrie vertaalt naar de luchtvaart. Het gaat onder andere om vloeibare waterstof, brandstofcellen, elektrische motoren en efficiënte, stille propellers. Vorig jaar is voor het project Luchtvaart in Transitie € 73,3 miljoen toegekend vanuit het NGF. Van het budget dat voorwaardelijk is toegekend aan het project Luchtvaart in Transitie is hierna nog een bedrag van € 11,4 miljoen dat nog niet beschikbaar is gesteld.
- Daarnaast is er budget van 2025 (€ 32,6 miljoen), 2026 (€ 26,3 miljoen) en 2029 (€ 9,8 miljoen) naar 2027 (€ 48,7 miljoen) en 2028 (€ 20,0 miljoen) geschoven om de voorschotten beter te verspreiden over de looptijd van de subsidie.

Alcohol-to-jet: De bestaande subsidieregelingen van dit Klimaatfonds project met als doel het stimuleren van de opschaling van Alcohol-to-jet-brandstoffen moeten worden aangepast wegens complicaties bij het opstellen van de regelingen. Door deze nieuwe inzichten is er € 26,6 miljoen van 2030 naar de jaren 2026 t/m 2029 geschoven.

Duurzame luchtvaartbrandstoffen: Bestaande subsidieregelingen voor het stimuleren van de opschaling van e-fuels moeten worden aangepast omdat het opstellen van de regeling gecompliceerder is dan gedacht. Er is

€ 16,3 miljoen van 2030 naar de jaren 2026 t/m 2029 geschoven om het kasritme weer in lijn te brengen met de aanpassingen.

Aandrijftechnologieën: Het subsidiebudget van de aandrijftechnologieën luchtvaart is in 2027 t/m 2029 opgehoogd met € 20,0 miljoen. Deze middelen komen uit een toekenning via de Klimaatfondsbegroting van het Ministerie van Klimaat en Groene Groei. Deze middelen zullen ingezet worden voor het opschalen van de nieuwe aandrijftechnologieën in de luchtvaart.

Overige subsidies: De mutaties van overige subsidies hebben met name betrekking op elektrisch taxiën. Het subsidiebudget voor elektrisch taxiën is in 2027 t/m 2029 opgehoogd met totaal € 10,0 miljoen. Deze middelen zijn opgevraagd bij de aanvullende post bij het Ministerie van Financiën en zullen ingezet worden voor het stimuleren van elektrisch taxiën op Schiphol.

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties in de 1e suppletoire begroting 2025 zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

Tabel 14 Wettelijke grondslagen subsidieverleningen artikel 17 (bedragen x € 1.000)

Maximum bedrag	Ontvanger		Artikelonderdeel	Begrotingspost
€70.000	De Commissies regionaal overleg bij de luchthaven van Lelystad	Voor de versterking, professionalisering en opleiding van deelnemers van de overlegorganen bij de regionale burgerluchthavens van nationale betekenis. Het maximale bedrag per commissie bedraagt €70.000	17.01 Luchtvaart	Overige Subsidies
	De Commissies regionaal overleg bij de luchthaven van Eelde	Voor de versterking, professionalisering en opleiding van deelnemers van de overlegorganen bij de regionale burgerluchthavens van nationale betekenis. Het maximale bedrag per commissie bedraagt €78.000	17.01 Luchtvaart	Overige Subsidies
€78.000	De Commissies regionaal overleg bij de luchthaven van Maastricht	Voor de versterking, professionalisering en opleiding van deelnemers van de overlegorganen bij de regionale burgerluchthavens van nationale betekenis. Het maximale bedrag per commissie bedraagt €78.000	17.01 Luchtvaart	Overige Subsidies
€78.000	De Commissies regionaal overleg bij de luchthaven van Rotterdam	Voor de versterking, professionalisering en opleiding van deelnemers van de overlegorganen bij de regionale burgerluchthavens van nationale betekenis. Het maximale bedrag per commissie bedraagt €78.000	17.01 Luchtvaart	Overige Subsidies
€78.000	Stichting Leefbaarheid Luchthaven Eindhoven	Voor de instandhouding van het Luchthaven Eindhoven Overleg.	17.01 Luchtvaart	Overige Subsidies
€70.000	Dutch Carriibbean Air Navigation Service Provider (DC-ANSP)	Voor een deel van de kosten van de levering van luchtverkeersdienstverlening op en rond Bonaire International Airport. Zonder deze bijdrage zouden de tarieven dusdanig sterk stijgen dat een mogelijke verstoring van de markt zal optreden, met bijbehorend negatief effect op de lokale gemeenschap. Het bedrag is exclusief eventuele koersverschillen.	17.01 Luchtvaart	Subidies Caribisch Nederland
€310.000	Dutch Carriibbean Air Navigation Service Provider (DC-ANSP)	Voor AIS -en ARO kosten voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba, om te voldoen aan ICAO annex 15	17.01 Luchtvaart	Subidies Caribisch Nederland
€200.000	Stichting Advisering Bewonersvertegenwoordi-	Voor de inhuur van externe ondersteuning door bewonersvertegen-	17.01 Luchtvaart	Overige Subsidies
€50.000				

Tabel 14 Wettelijke grondslagen subsidieverleningen artikel 17 (bedragen x € 1.000)

Maximum bedrag	Ontvanger		Artikelonderdeel	Begrotingspost
	gers Regionale Luchthavens (ABReL)	woordigingen. IenW vindt het van belang dat bewonersorganisaties die zitting hebben in de Commissies regionaal overleg (CRO's) en het Luchthaven Eindhoven Overleg (LEO) een bijdrage kunnen leveren aan de uitwerking van (beleids-)vraagstukken uit de Luchtvaartnota. De Stichting ABReL draagt bij aan de regionale verkenningen rond de regionale luchthavens, de bijdrage aan landelijke (beleids-)vraagstukken en deelname aan de nationale luchtvaarttafel (als uitwerking van de Luchtvaartnota). Voor milieugerelateerde activiteiten ter bevordering van de leefbaarheid in de omgeving van de luchthaven Eindhoven.		Overige Subsidies
€75.000	Stichting Leefbaarheid Luchthaven Eindhoven	Voor leefbaarheidsprojecten in de omgeving van de luchthaven Maastricht Aachen Airport.	17.01 Luchtvaart	Overige Subsidies
€150.000	Stichting omgevingsfonds Maastricht Aachen Airport	Stichting Faunabeheer	17.01 Luchtvaart	Overige Subsidies
€80.000	Noord-Holland	Coördinatie ruivangsten	17.01 Luchtvaart	Overige Subsidies

3.7 Artikel 18 Scheepvaart en Havens

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 15 Budgettaire gevolgen van beleid art. 18 Scheepvaart en Havens (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Muta- ties Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Verplichtingen	147.983	0	147.983	-40.195	107.788	93.200	-26.518	-14.486	-7.333	19.924
Uitgaven	253.376	0	253.376	-80.853	172.523	-1.317	9.960	14.620	-14.971	85.442
1 Scheepvaart en Havens	253.376	0	253.376	-80.853	172.523	-1.317	9.960	14.620	-14.971	85.442
Opdrachten	50.114	0	50.114	-10.836	39.278	-1.219	-5.873	-2.352	2.857	12.303
Topsector Logistiek	6.500	0	6.500	-500	6.000	0	0	0	0	0
KF: Waterstof binnenvaart	800	0	800	-320	480	680	660	660	660	660
Opdrachten PBNI	22.545	0	22.545	-15.552	6.993	952	793	594	123	857
CER/NIS2	1.550	0	1.550	-210	1.340	-180	-180	-180	-180	-180
Caribisch Nederland	100	0	100	0	100	0	0	0	0	0
NGF Project - Digitale Infrastructuur Logistiek	11.950	0	11.950	243	12.193	-200	200	0	0	0

Tabel 15 Budgettaire gevolgen van beleid art. 18 Scheepvaart en Havens (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
NGF Project - Maritiem Masterplan	1.406	0	1.406	-1.185	221	-1.870	-6.990	-2.940	2.880	10.792
Zeehavens/ Zeevaart	2.647	0	2.647	961	3.608	-315	-370	-430	-270	-170
KF - Verduurzaming Zeevaart	300	0	300	0	300	0	0	0	-400	400
Overige opdrachten	2.316	0	2.316	5.727	8.043	-286	14	-56	44	-56
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>192.152</i>	<i>0</i>	<i>192.152</i>	<i>-71.621</i>	<i>120.531</i>	<i>-1.095</i>	<i>15.552</i>	<i>16.728</i>	<i>-17.817</i>	<i>72.531</i>
Topsector Logistiek	3.500	0	3.500	0	3.500	3.550	550	0	0	0
Duurzame Zeevaart	2.356	0	2.356	-2.356	0	-1.762	-3.068	4.398	3.538	600
Walstroom	47.695	0	47.695	-1.074	46.621	-600	-500	0	-84	308
Subsidie verduurzaming binnenvaart- schepen	19.357	0	19.357	10.000	29.357	-10.000	0	0	0	517
KF - Walstroom	10.500	0	10.500	0	10.500	0	0	0	0	0
NGF Project - Maritiem Masterplan	67.664	0	67.664	-45.838	21.826	11.025	7.920	5.530	-17.785	41.290
KF - Waterstof Binnenvaart	41.000	0	41.000	-39.750	1.250	-1.530	14.550	12.050	1.630	10.050
KF - Verduurzaming Zeevaartschepen	0	0	0	0	0	-5.500	-3.900	-5.250	-5.116	19.766
Overige subsidies	80	0	80	7.397	7.477	3.722	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>6.328</i>	<i>0</i>	<i>6.328</i>	<i>1.355</i>	<i>7.683</i>	<i>977</i>	<i>261</i>	<i>224</i>	<i>-31</i>	<i>588</i>
Bijdrage aan agentschap RWS	2.698	0	2.698	1.308	4.006	576	105	68	68	68
NGF Project - Maritiem Masterplan RVO	200	0	200	400	600	-300	-200	-100	-210	410
Overige bijdragen	3.430	0	3.430	-353	3.077	701	356	256	111	110
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>3.000</i>	<i>0</i>	<i>3.000</i>	<i>0</i>	<i>3.000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Caribisch Nederland	3.000	0	3.000	0	3.000	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organi- saties</i>	<i>1.658</i>	<i>0</i>	<i>1.658</i>	<i>99</i>	<i>1.757</i>	<i>20</i>	<i>20</i>	<i>20</i>	<i>20</i>	<i>20</i>
CCR/ IMO HGIS	1.155	0	1.155	97	1.252	18	18	18	18	18
Overige bijdragen	503	0	503	2	505	2	2	2	2	2
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>124</i>	<i>0</i>	<i>124</i>	<i>150</i>	<i>274</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Overige	124	0	124	150	274	0	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	1663	1663	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting - het toevoegen van het jaar t+5 - en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget is in 2025 verlaagd met € 40,2 miljoen en verhoogd in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 24,6 miljoen. Dit komt met

name door de volgende mutaties:

Duurzame zeevaart: Binnen het subsidiebudget van duurzame zeevaart is er verplichtingenbudget uit 2025 (€ 2,4 miljoen), 2027 (€ 5,3 miljoen) en 2028 (€ 3,6 miljoen) naar 2026 geschoven (€ 11,2 miljoen). In 2025 is budget ontvangen vanuit de aanvullende post voor stikstof ten aanzien van 3 pilots ten behoeve van duurzame zeevaart. Na het verder uitwerken van de drie stikstofpilots is gebleken dat vooraf onderzoeken nodig zijn, waardoor de regelingen vertraging opgelopen hebben. Dit budget is verplaatst om het ontvangen budget beter aan te laten sluiten op de nieuwe planning.

Walstroom: Het verplichtingenbudget voor de subsidies van klimaatregeling Walstroom is in 2025 met € 7,3 miljoen opgehoogd. Dit deel van de verplichtingenruimte is niet verplicht in 2024 en wordt toegevoegd aan het budget zodat het in 2025 verplicht kan worden.

Maritiem Masterplan (MMP): Vanwege de herijking van de regelingen die onder *Uitgaven* besproken wordt, is er ook verplichtenbudget verplaatst. Er is € 6,9 miljoen uit 2025, € 15,0 miljoen uit 2027, € 8,6 miljoen uit 2028 en € 10,7 miljoen uit 2029, naar 2026 (€ 33,2 miljoen) en 2030 (€ 8,0 miljoen) geschoven.

Waterstof binnenvaartschepen: Vanwege de vertraging die uitgelegd wordt onder *Uitgaven*, is er € 48,0 miljoen verplichtingenbudget van 2025 naar 2026 geschoven.

Het resterende bedrag wordt verklaard door de hieronder toegelichte mutaties onder *Uitgaven*.

Uitgaven

1 Scheepvaart en Havens

Opdrachten Scheepvaart en Havens

Het opdrachtenbudget is in 2025 met € 10,8 miljoen verlaagd en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 5,7 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de volgende mutaties:

Programma Bescherming Noordzee Infrastructuur (PBNI): Het programabudget van PBNI is in 2025 verlaagd met € 15,5 miljoen. In de jaren 2026 t/m 2030 is het budget met € 3,3 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de volgende twee mutaties:

- Er is € 10,0 miljoen overgeboekt naar het Ministerie van Defensie voor de financiering van een patrouille vaartuig. IenW heeft als coördinerend departement de middelen voor het PBNI op de begroting staan.
- Voor het uitvoeren van de regelingen voor Umbrella Netwerk is er budget van 2025 (€ 3,3 miljoen) naar 2026 t/m 2030 geschoven. De middelen voor het PBNI staan in 2025. De tijdelijke kosten voor het Umbrella Netwerk zijn verspreid over de jaren 2025 t/m 2030. Daar wordt de kasreeks op aangepast.

Maritiem Masterplan (MMP): In 2024 is intensief aandacht besteed aan de juiste wijze waarop de regelingen voor het MMP opgezet moeten worden en de opdracht- en subsidieverstreking moeten plaatsvinden. Er was ook aanvullend onderzoek nodig vanwege staatssteunregelgeving. Dit heeft geleid tot vertragingen waardoor er middelen binnen het opdrachtenbudget uit 2025 t/m 2028 (€ 13,0 miljoen) naar 2029 (€ 2,9 miljoen) en 2030 (€ 10,1 miljoen) zijn geschoven.

Overige opdrachten: De mutaties van overige opdrachten hebben met

name betrekking op de uitvoering van de Digitale Transport Strategie (DTS). Het opdrachtenbudget voor DTS is opgehoogd met € 4,3 miljoen, dit budget is overgeboekt vanuit de reservering van DTS op het mobiliteitsfonds.

Subsidies Scheepvaart en Havens

Het subsidiebudget is in 2025 verlaagd met € 71,6 miljoen en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 85,9 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de volgende mutaties:

Verduurzaming binnenvaartschepen: Binnen het subsidiebudget verduurzaming binnenvaartschepen is € 10,0 miljoen van 2026 naar 2025 geschoven. De reden hiervoor is dat er na openstelling van de regeling ten behoeve van motorvervanging meer aanvragen binnengekomen zijn dan er budget beschikbaar is.

Zero Emissie binnenvaart batterij elektrisch: De overige subsidies hebben met name betrekking op Zero Emissie Services elektrisch varen (ZES). Het subsidiebudget voor het NGF-project ZES is met € 11,1 miljoen verhoogd. Dit zijn de middelen die in 2024 niet tot besteding zijn gekomen, o.a. door overlapping met een andere tijdelijke subsidieregeling. Deze middelen zijn via de NGF-eindejaarsmarge aan het budget van 2025 toegevoegd. Het betreft een veerkrachtplandoelstelling waardoor de regeling in 2025 en 2026 opnieuw opengesteld wordt.

Maritiem Masterplan (MMP): Zoals hierboven onder *Uitgaven* omschreven is, is er een herijking geweest van de invulling van de subsidieverstrekking bij het MMP en zijn er vertragingen opgetreden. Hierdoor zijn middelen uit 2025 (€ 48,0 miljoen) en 2029 (€ 17,8 miljoen) naar 2026 t/m 2028 (€ 24,5 miljoen) en 2030 (€ 41,3 miljoen) geschoven.

Waterstof binnenvaartschepen: Binnen het subsidiebudget waterstof binnenvaartschepen zijn er middelen uit 2025 (€ 39,0 miljoen) en 2026 (€ 1,1 miljoen) naar 2027 t/m 2030 geschoven. De reden hiervoor is dat in de uitwerking van de regeling voor de onrendabele top van investeringen van emissieloze of klimaatneutrale aandrijflijnen gebleken is dat er eerst een aparte regeling nodig is gericht op motorontwikkeling.

Verduurzaming zeevaartschepen: Vanaf het jaar 2026 is budget ontvangen vanuit het klimaatfonds voor verduurzaming van zeevaartschepen. Nu de regeling in concept klaar staat en met RVO is besproken is duidelijk geworden dat er een andere bevoorschotting nodig is dan voorheen was voorzien. Hierdoor zijn er middelen van 2026 t/m 2029 naar 2030 (€ 19,8 miljoen) geschoven.

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties in de 1e suppletoire begroting 2025 zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

3.8 Artikel 19 Internationaal Beleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 16 Budgettaire gevolgen van beleid art. 19 Internationaal Beleid (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ge- ties, stelde amen- de- men- (3) = en (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Verplichtingen	9.915 0	9.915	26.424	36.339	- 44	- 61	- 40	- 30	- 1
Uitgaven	9.524 0	9.524	1.471	10.995	1.275	1.252	1.273	1.283	1.312
2 Internationaal beleid coördinatie en samenwerking	9.524 0	9.524	1.471	10.995	1.275	1.252	1.273	1.283	1.312
<i>Opdrachten</i>	4.090 0	4.090	1.664	5.754	1.268	1.250	1.280	1.290	1.319
Uitvoering internationaal HGIS	1.218 0	1.218	449	1.667	449	449	449	449	449
Uitvoering niet-HGIS	1.610 0	1.610	1.056	2.666	803	803	802	802	802
Overige opdrachten	1.262 0	1.262	159	1.421	16	- 2	29	39	68
<i>Subsidies (regelingen)</i>	335 0	335	5	340	5	0	0	0	0
Overige subsidies	335 0	335	0	335	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	3.255 0	3.255	- 199	3.056	2	2	- 7	- 7	- 7
Bijdrage aan RWS	641 0	641	- 154	487	23	123	114	114	114
Bijdrage aan RVO	2.494 0	2.494	- 175	2.319	- 21	- 121	- 121	- 121	- 121
Bijdrage aan RIVM	120 0	120	130	250	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	1.844 0	1.844	1	1.845	0	0	0	0	0
Bijdrage HGIS	1.844 0	1.844	0	1.844	0	0	0	0	0
Bijdrage niet-HGIS	0 0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	0 0	0	802	802	802	802	802	802	802

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting - het toevoegen van het jaar t+5 - en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget is in 2025 verhoogd met € 25,7 miljoen en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 0,5 miljoen miljoen per jaar. Dit komt met name door verplichtingschuiven van de jaren 2026-2044 naar 2025 van in totaal € 24,9 miljoen voor het Galileo Sensor Station (GSS).

Hiervan is € 15,2 miljoen bedoeld voor de vastlegging van de meerjarige verplichting voor het beheer en onderhoud van het GSS door Shared Service Organisatie Caribisch Nederland (SSO CN). De andere € 9,7 miljoen is om de meerjarige verplichting aan het Rijksvastgoedbedrijf vast te leggen voor de gebruiksvergoeding van het GSS op Bonaire. Daarnaast is het budget opgehoogd met de bijdrage ad € 0,8 miljoen van het European Union for the Space Program (EUSPA) voor het beheer en onderhoud van het GSS.

Uitgaven

De uitgavenmutaties in de 1e suppletoire begroting 2025 zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties in de 1e suppletoire begroting 2025 zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

3.9 Artikel 20 Lucht en Geluid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 17 Budgettaire gevolgen van beleid art. 20 Lucht en Geluid (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Verplichtingen	69.315	0	69.315	839	70.154	802	791	640	1.126	-1.984
Uitgaven	72.115	0	72.115	411	72.526	802	791	640	1.126	-1.984
1 Gezonde lucht en tegengaan ge- luidshinder	72.115	0	72.115	411	72.526	802	791	640	1.126	-1.984
<i>Opdrachten</i>	12.910	0	12.910	3.952	16.862	102	113	-15	0	0
Geluid- en luchtsanering	6.982	0	6.982	-451	6.531	-15	-15	-15	0	0
Waarvan RWS	1.335	0	1.335	-1.028	307	-200	-200	-200	-200	-200
Waarvan RIVM	3.208	0	3.208	4.303	7.511	50	50	50	50	50
Overige opdrachten	1.385	0	1.385	1.128	2.513	267	278	150	150	150
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	21.941	0	21.941	3.121	18.820	1.141	1.141	1.141	1.126	6.173
Bijdrage aan agentschap RWS	3.318	0	3.318	0	3.318	171	171	171	171	171
Bijdrage aan agentschap KNMI	0	0	0	35	35	15	15	15	0	0
Bijdrage aan agentschap RVO	657	0	657	500	1.157	34	34	34	34	34
Bijdrage aan agentschap RIVM	17.966	0	17.966	-3.656	14.310	921	921	921	921	5.968
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	36.788	0	36.788	0	36.788	0	0	0	0	-8.157
Uitvoering geluidsanering	30.613	0	30.613	0	30.613	0	0	0	0	-8.157
Programma NSL en SLA	6.175	0	6.175	0	6.175	0	0	0	0	0
<i>Bekostiging</i>	476	0	476	-420	56	-441	-463	-486	0	0
Overige bekostiging	476	0	476	-420	56	-441	-463	-486	0	0
Ontvangsten	1.000	0	1000	0	1000	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting - het toevoegen van het jaar t+5 - en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

De verplichtingenmutaties in de 1e suppletoire begroting 2025 zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

Uitgaven

1 Gezonde lucht en tegengaan geluidhinder

Opdrachten Lucht en Geluid

Het opdrachtenbudget is in 2025 met € 2,4 miljoen verhoogd en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 0,2 miljoen. Dit komt met name door de volgende mutaties:

Geluid- en luchtsanering: voor de subsidie die wordt verstrekt aan Milieu Centraal is € 0,5 overgeboekt naar artikel 21 voor de publiekscampagne houtstook in het kader van het Schone Lucht Akkoord.

Waarvan RWS: het opdrachtenbudget is met € 0,5 miljoen verlaagd voor fte's bij RVO voor het programma Duurzame AGRO die via de bijdrage aan het agentschap RVO worden bekostigd. Het gaat hierbij o.a. om de ondersteuning van de technische adviespool (TAP) die adviseert over ammoniak, fijnstof en geur uit innovatieve stallen en technieken gericht op de verlaging van stalgebonden emissies uit de veehouderij.

Waarvan RIVM: het opdrachtenbudget is in 2025 met € 3,7 miljoen verhoogd omdat fte's bij het RIVM voor het programma Duurzame Leefomgeving (DLO) via een opdracht worden ingezet. Specifiek wordt het ingezet voor Duurzame Agro, Luchtkwaliteit en gezondheid, Geluid en trillingen, monitoring en de rapportage luchtkwaliteit. De beschikking is binnen het artikel en gaat naar Opdrachten (waarvan RIVM).

Bijdragen aan agentschappen

De bijdragen aan agentschappen zijn in 2025 met € 3,1 miljoen verlaagd en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 5,4 miljoen verhoogd.

Bijdrage aan agentschap RIVM:

- De bijdrage is in 2025 met € 3,7 miljoen verlaagd omdat fte's bij het RIVM voor het programma Duurzame Leefomgeving (DLO) via een opdracht worden ingezet. Specifiek wordt het ingezet voor Duurzame Agro, Luchtkwaliteit en gezondheid, Geluid en trillingen, monitoring en de rapportage luchtkwaliteit. De beschikking is binnen het artikel en gaat naar Opdrachten (waarvan RIVM).
- De bijdrage is vanaf 2030 structureel met € 5,3 miljoen verhoogd voor het programma duurzame leefomgeving. Als gevolg van de stijgende tarieven en wettelijke basistaken is extra financiering benodigd. De dekking komt vanuit Bijdrage aan medeoverheden en is eerder t/m 2029 ook geregeld vanuit het programma geluidsanering.

Bijdrage aan agentschap RVO: de bijdrage is met € 0,5 miljoen verhoogd voor fte's bij RVO voor het programma Duurzame AGRO vanuit het opdrachtenbudget (waarvan RWS). Het gaat hierbij o.a. om de ondersteuning van de technische adviespool (TAP) die adviseert over ammoniak, fijnstof en geur uit innovatieve stallen en technieken gericht op de verlaging van stalgebonden emissies uit de veehouderij.

Bijdrage aan medeoverheden

De bijdragen aan medeoverheden zijn in 2030 met € 5,3 miljoen verlaagd.

Bijdrage aan agentschap RIVM: de bijdrage aan medeoverheden voor het programma geluidsanering is vanaf 2030 structureel met € 5,3 miljoen verlaagd om de verhoging van de bijdrage aan het RIVM te dekken. Zie bovenstaand.

Ontvangsten

Er zijn geen ontvangstenmutaties.

3.10 Artikel 21 Circulaire Economie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 18 Budgettaire gevolgen van beleid art. 21 Circulaire Economie (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties le sup- pletoi- re be- pletoi- re be- ting (4)	Stand le sup- pletoi- re be- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Verplichtingen	162.882	0	162.882	-13.229	149.653	22	-123	-124	-936	-936
Uitgaven	120.688	0	120.688	-7.985	112.703	-12.036	-10.123	-3.311	-4.936	-936
5 Duurzame productieketens	120.688	0	120.688	-7.985	112.703	-12.036	-10.123	-3.311	-4.936	-936
<i>Opdrachten</i>	39.329	0	39.329	-9.979	29.350	-7.382	-6.472	-1.659	-4.478	-2.478
<i>Uitvoering Duurzame productketens</i>	12.484	0	12.484	-3.372	9.112	-762	-704	-704	-1.710	-1.710
<i>KF - Circulair doen en gedrag</i>	1.883	0	1.883	-711	1.172	0	0	0	0	0
<i>KF - Plastics norm</i>	12.694	0	12.694	-1.847	10.847	-6.000	-5.266	-3.266	-2.266	-266
<i>KF - Biobased bouwen</i>	4.064	0	4.064	-2.946	1.118	0	0	2.813	0	0
<i>KF - CO2 heffing AVI</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Overige opdrachten</i>	8.204	0	8.204	-1.103	7.101	-620	-502	-502	-502	-502
<i>Subsidies (regelingen)</i>	52.282	0	52.282	-2.006	50.276	-6.000	-5.000	-3.000	-2.000	0
<i>Subsidies duurzame productketens</i>	20.849	0	20.849	-1.500	19.349	0	0	0	0	0
<i>KF - DEI + CE</i>	7.033	0	7.033	-506	6.527	-6.000	-5.000	-3.000	-2.000	0
<i>KF - circulair doen en gedrag</i>	1.380	0	1.380	0	1.380	0	0	0	0	0
<i>KF - Plastics norm</i>	23.020	0	23.020	0	23.020	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	26.068	0	26.068	2.961	29.029	1.346	1.349	1.348	1.542	1.542
<i>Bijdrage aan RWS</i>	12.604	0	12.604	1.510	14.114	651	651	651	651	651
<i>Bijdrage aan RVO</i>	12.507	0	12.507	1.542	14.049	646	649	648	842	842
<i>Bijdrage aan RIVM</i>	957	0	957	-91	866	49	49	49	49	49
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	2.442	0	2.442	1.000	3.442	0	0	0	0	0
<i>Caribisch Nederland afvalbeheer</i>	2.442	0	2.442	0	2.442	0	0	0	0	0
<i>Overige bijdragen</i>	0	0	0	1.000	1.000	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organi-</i>	51	0	51	0	51	0	0	0	0	0

Tabel 18 Budgettaire gevolgen van beleid art. 21 Circulaire Economie (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
<i>saties</i>										
Overige bijdragen	51	0	51	0	51	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	516	0	516	39	555	0	0	0	0	0
Overige bijdragen	516	0	516	39	555	0	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget is in 2025 verlaagd met € 15,2 miljoen en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 9,2 miljoen. Dit komt deels door de toegevoegde mutaties onder *Uitgaven* en het verschil tussen de verplichtingen en uitgaven komt door:

Subsidieregelingen Circulaire Economie:

- Het verplichtingenbudget is in 2025 met € 34,0 miljoen verhoogd omdat in 2024 nog geen verplichtingenbudget is toegekend aan RVO voor subsidieregelingen voor het thema Circulaire Economie. Dit gebeurt dit jaar via KGG. Er is € 40,0 miljoen verplichtingenbudget overgeboekt naar KGG voor het openstellen van het lenW-deel in de DEI+ openstelling voor het thema circulaire economie. Aangezien er ook al uitgaven in 2025 zijn begroot van € 4,0 miljoen, betekent dit per saldo dat het verplichtingenbudget met € 2,0 miljoen meer afneemt dan de uitgaven.
- Het verplichtingenbudget is in 2025 verlaagd met € 6,0 miljoen omdat de verplichting aan de RVO voor het stimuleringsprogramma opschaling recycling al in 2024 is aangegaan.

Overig: Een kasschuif van € 2,8 miljoen van 2025 naar 2028 voor de klimaatfondsmaatregel biobased bouwen (zie toelichting bij uitgaven). Dit heeft geen invloed op verplichtingen, maar wel op kas. Hierdoor neemt het verschil met dit bedrag af.

Uitgaven

5 Duurzame productieketens

Opdrachten Circulaire Economie

Het opdrachtenbudget is in 2025 met € 12,0 miljoen verlaagd en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 22,5 miljoen. Dit komt met name door de volgende mutaties:

Uitvoering duurzame productketens:

- Vanuit het opdrachtenbudget is van 2025 t/m 2030 jaarlijks € 1,7 miljoen overgeboekt naar artikel 13 van het mobiliteitsfonds. Dit is voor de opdracht aan ProRail voor stimulering hergebruik en recyclaat in bouwmaterialen. Het wordt toegevoegd aan het budget voor Exploitatie, onderhoud en vernieuwing.
- Het opdrachtenbudget is in 2025 met € 2,9 miljoen verlaagd om de bijdrage aan de RVO te kunnen doen voor werkzaamheden voor o.a. de uitvoering van de subsidieregeling Recycling en levensduurverlenging, de regeling Demonstratie Energie- en Klimaatinnovatie Circulaire economie (DEI+ CE) en de regelingen Milieu-investeringsaftrek (MIA) en de Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (Vamil).
- Het opdrachtenbudget is in 2025 met € 1,5 miljoen verlaagd voor de subsidieregeling Demonstratie Energie- en Klimaatinnovatie Circulaire Economie (DEI+ CE) en uitvoeringskosten plastic hub. De middelen worden herschikt vanuit de uit het klimaatfonds verkregen middelen en gaan naar het subsidiebudget.

KF - Plastics norm: vanuit het opdrachtenbudget is in 2025 € 2,0 en in 2026 t/m 2030 € 16,0 miljoen overgeboekt naar KGG voor het IenW-deel in de DEI+ openstelling voor het thema Circulaire Economie. Op basis van de regeling kan subsidie worden verstrekt voor projecten voor recycling en hergebruik van reststromen, vermindering van gebruik van grondstoffen (waarbij het productieproces geschikt wordt voor het gebruik van gerecyclede grondstoffen) en vervanging van fossiele grondstoffen door bio-based grondstoffen.

KF - Biobased bouwen: € 2,8 miljoen is doorgeschoven van 2025 naar 2028 omdat de openstelling van de stimuleringsregelingen een jaar later plaatsvindt en de afrekeningen daardoor naar verwachting ook tot een jaar later doorlopen.

Subsidies (regelingen) Circulaire Economie

Het subsidiebudget is in 2025 met € 2,0 miljoen verlaagd en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 16,0 miljoen. Dit komt met name door de volgende mutaties:

Subsidies duurzame productketens: het subsidiebudget is in 2025 met € 1,0 miljoen afgenomen om een bijdrage aan gemeenten te verstrekken via de specifieke uitkering circulaire ambachtscentra.

KF - DEI + CE:

- Vanuit het subsidiebudget is in 2025 € 2,0 en in 2026 t/m 2030 € 16,0 miljoen overgeboekt naar KGG voor het IenW-deel in de DEI+ openstelling voor het thema Circulaire Economie. Op basis van de regeling kan subsidie worden verstrekt voor projecten voor recycling en hergebruik van reststromen, vermindering van gebruik van grondstoffen (waarbij het productieproces geschikt wordt voor het gebruik van gerecyclede grondstoffen) en vervanging van fossiele grondstoffen door biobased grondstoffen.
- Het subsidiebudget is in 2025 met € 1,5 miljoen verhoogd voor de subsidieregeling Demonstratie Energie- en Klimaatinnovatie Circulaire Economie (DEI+ CE) en uitvoeringskosten plastic hub. De middelen worden herschikt vanuit de uit het klimaatfonds verkregen middelen en komen van het opdrachtenbudget.

Bijdrage aan agentschappen

De bijdragen aan agentschappen zijn in 2025 met € 3,0 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de volgende mutaties:

Bijdrage aan RWS: De bijdrage aan RWS is verhoogd met € 1,5 miljoen voor ondersteuning bij o.a. ontwikkeling van een strategische aanpak voor Circulaire Economie (CE) op regionale schaal en verdere uitwerking en uitvoering van de Gedragsstrategie Burgers en Circulaire Economie en bio-based bouwen.

Bijdrage aan RVO:

- In 2025 is € 1,3 miljoen overgeboekt naar KGG voor de uitvoering door RVO van de DEI+ openstelling voor het thema Circulaire Economie.
- De bijdrage aan de RVO is in 2025 met € 2,9 miljoen verhoogd voor werkzaamheden voor o.a. de uitvoering van de subsidieregeling Recycling en levensduurverlenging, de regeling Demonstratie Energie- en Klimaatinnovatie Circulaire economie (DEI+ CE) en de regelingen Milieu-investeringsaftrek (MIA) en de Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (Vamil).

Ontvangsten

Er zijn geen ontvangstenmutaties.

3.11 Artikel 22 Omgevingsveiligheid en Milieurisico's

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 19 Budgettaire gevolgen van beleid art. 22 Omgevingsveiligheid en Milieurisico's (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties le sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand le sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Verplichtingen	84.223	0	84.223	842	85.065	-10.980	-7.966	-5.780	-680	500
Uitgaven	97.885	0	97.885	-16.115	81.770	-5.461	-5.886	-3.700	245	500
1 Veiligheid chemische stoffen	29.496	0	29.496	-2.009	27.487	137	137	437	607	607
<i>Opdrachten</i>	8.816	0	8.816	493	9.309	215	215	515	685	685
KF: Nucleaire veiligheid en stralingsbescherming (NVS)	700	0	700	0	700	0	0	0	0	0
Waarvan RWS	2.616	0	2.616	-1.080	1.536	-545	-545	-245	-75	-75
Waarvan RIVM	1.641	0	1.641	2.278	3.919	0	0	0	0	0
Uitvoering Veiligheid	919	0	919	0	919	0	0	0	0	0
Uitvoering stoffen en Milieu & Gezondheid	1.305	0	1.305	536	1.841	1.779	1.779	1.779	1.779	1.779
Overige opdrachten	1.635	0	1.635	-1.241	394	-1.019	-1.019	-1.019	-1.019	-1.019
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	19.534	0	19.534	-1.756	17.778	1.009	1.009	1.009	1.009	1.009
Bijdrage aan RWS	2.113	0	2.113	535	2.648	109	109	109	109	109

Tabel 19 Budgettaire gevolgen van beleid art. 22 Omgevingsveiligheid en Milieurisico's (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties le sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand le sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Bijdrage aan RIVM	17.160	0	17.160	– 2.291	14.869	887	887	887	887	887
Overige bijdragen	261	0	261	0	261	13	13	13	13	13
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organi- saties</i>	0	0	0	300	300	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	300	300	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	1.146	0	1.146	– 1.046	100	– 1.087	– 1.087	– 1.087	– 1.087	– 1.087
Bijdrage aan CTGB	1.146	0	1.146	– 1.146	0	– 1.087	– 1.087	– 1.087	– 1.087	– 1.087
Overige Bijdragen	0	0	0	100	100	0	0	0	0	0
2 Veiligheid biotechnologie	6.586	0	6.586	432	7.018	218	218	218	218	218
<i>Opdrachten</i>	1.574	0	1.574	– 87	1.487	0	0	0	0	0
Veiligheid Genetisch Gemodificeerde Organismen (GGO)	1.141	0	1.141	– 185	956	0	0	0	0	0
Overige opdrachten	433	0	433	98	531	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	5.012	0	5.012	519	5.531	218	218	218	218	218
Bijdrage aan agentschap RIVM	3.209	0	3.209	341	3.550	125	125	125	125	125
Bijdrage aan COGEM	1.803	0	1.803	178	1.981	93	93	93	93	93
3 Veiligheid bedrijven en transport	61.803	0	61.803	– 14.538	47.265	– 5.816	– 6.241	– 4.355	– 580	– 325
<i>Opdrachten</i>	37.472	0	37.472	– 26.456	11.016	– 13.682	– 10.228	– 8.342	– 2.676	– 969
Omgevingsveiligheid	9.448	0	9.448	– 7.406	2.042	– 8.654	– 8.654	– 7.678	– 397	1.055
Asbest	475	0	475	588	1.063	– 1.088	– 1.513	– 603	– 1.184	– 929
Waarvan RWS	3.240	0	3.240	– 385	2.855	– 466	– 466	– 466	0	0
VTH-stelsel	19.472	0	19.472	– 17.986	1.486	– 4.379	– 500	– 500	0	0
Overige opdrachten	4.837	0	4.837	– 1.267	3.570	905	905	905	– 1.095	– 1.095
<i>Subsidies (regelingen)</i>	10.590	0	10.590	8.130	18.720	5.331	1.452	1.452	1.452	0
inricht & transp	6.999	0	6.999	260	7.259	1.452	1.452	1.452	1.452	0
Overige subsidies	3.591	0	3.591	7.870	11.461	3.879	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	9.179	0	9.179	4.557	13.736	2.405	2.405	2.405	514	514
Bijdrage aan RWS	5.230	0	5.230	1.977	7.207	2.161	2.161	2.161	270	270
Bijdrage aan RVO	376	0	376	40	416	59	59	59	59	59
Bijdrage aan RIVM	3.573	0	3.573	2.540	6.113	185	185	185	185	185
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	159	0	159	– 159	0	0	0	0	0	0
Bijdrage Caribisch Nederland	159	0	159	– 159	0	0	0	0	0	0
<i>Inkomensoverdrachten</i>	4.403	0	4.403	– 610	3.793	130	130	130	130	130
Inkomensoverdrachten mesothelium	4.403	0	4.403	– 610	3.793	130	130	130	130	130
Ontvangsten	250	0	250	0	250	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget is in 2025 verlaagd met € 0,2 miljoen en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 27,6 miljoen. Dit komt deels door de toegelichte mutaties onder *Uitgaven* en het verschil daartussen komt door:

Uitgaven

1 Veiligheid chemische stoffen

De uitgavenmutaties in de 1e suppletoire begroting 2025 zijn voor dit artikelonderdeel kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

2 Veiligheid biotechnologie

De uitgavenmutaties in de 1e suppletoire begroting 2025 zijn voor dit artikelonderdeel kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

3 Veiligheid bedrijven en transport

Opdrachten Veiligheid bedrijven en transport

Het opdrachtenbudget is in 2025 met € 27,3 miljoen verlaagd en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 30,5 miljoen. c

Omgevingsveiligheid:

- Het opdrachtenbudget is in 2025 met € 3,9 miljoen verlaagd en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 13,5 miljoen door een overboeking naar het Gemeentefonds. Dit is voor de Meerjarenagenda Versterking Omgevingsveiligheid (MVO) voor het uitvoeren van decentrale structurele taken en voor de financiering van innovatie en projecten voor het Register Externe veiligheid.
- Het opdrachtenbudget is vanaf 2025 t/m 2028 jaarlijks met € 1,9 miljoen verlaagd door een overboeking naar het Provinciefonds. Dit is voor de Meerjarenagenda Versterking Omgevingsveiligheid (MVO) voor het uitvoeren van decentrale structurele en wettelijke taken en voor de financiering van innovatie en projecten voor besluit risico zware ongevallen (BRZO+) en publieksreeks gevaarlijke stoffen (PGS).
- Het opdrachtenbudget is vanaf 2025 t/m 2028 jaarlijks met € 1,0 miljoen verlaagd door een overboeking naar artikel 21. Dit is voor de opdracht aan het Nederlands Normalisatie Instituut NNI voor normontwikkeling op het terrein van het beheer van de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen en asbest.
- Het opdrachtenbudget is in 2025 met € 0,8 miljoen verlaagd voor de jaaropdracht aan het RVIM om het Radionuclidenlab operationeel te houden. Het Radionuclidenlab is onderdeel van de RIVM Basisinfrastructuur (BEI) op het gebied van onderzoek en monitoring van de radioactieve straling in Nederland.
- Het opdrachtenbudget omgevingsveiligheid is vanaf 2025 t/m 2028 jaarlijks met € 0,5 miljoen verlaagd voor de bijdrage aan

RWS om de meerjarenopdracht SEVESO uit te voeren. RWS vervult de rol van gastorganisatie voor het samenwerkingsverband SEVESO+. Aanvullend is het opdrachtenbudget 'waarvan RWS' ook met € 0,5 miljoen verlaagd hiervoor.

VTH-stelsel:

- Het opdrachtenbudget is in 2025 met € 7,4 miljoen verlaagd en in 2026 met € 3,4 miljoen om een subsidie te verstrekken aan Omgevingsdienst Nederland en aan Vereniging van Nederlandse gemeenten. Dit is voor versterking van stelsel voor Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) door onder andere het starten van verbindingsteams en het fuseren van omgevingsdiensten.
- Een kasschuif waarbij € 6,0 miljoen vanuit 2025 wordt geschoven naar de jaren 2026, 2027 en 2028 (elk € 2,0 miljoen). Dit is voor het programma Industrie, Gezonde Leefomgeving en Omwonenden (IGLO). In 2025 wordt een aantal onderzoeken afgerond waarop vervolg nodig gaat zijn. De middelen zijn onder andere bedoeld voor de werkzaamheden aan de Actieagenda Industrie en Omwonenden en de maatwerkafspraken met Industrie. Dit bijvoorbeeld door het financieren van onderzoek en participatie, zoals de Expertgroep Gezondheid IJmond. Via deze weg wordt ook een bijdrage geleverd aan het versterken van het stelsel vergunningverlening, toezicht en handhaving.
- Het opdrachtenbudget is in 2025 met € 2,9 miljoen verlaagd door een overboeking naar artikel 98 voor inhuur en detachering voor het digitaal stelsel VTH. Het gaat o.a. om een programma-adviseur, architecten, analisten en projectleiders. De werkzaamheden bestaan met name uit het uitwerken van een programmaplan met als doel het oplossen van knelpunten in data-uitwisseling tussen stelselpartijen door het versterken en verbeteren van digitale infrastructuur en het realiseren van oplossingen om data-uitwisseling mogelijk te maken.
- Het opdrachtenbudget is in 2025 met € 0,8 miljoen verlaagd en in totaal voor 2026 t/m 2028 met € 1,5 miljoen door een overboeking naar de ILT voor taken van Inspectievier voor VTH Milieu en de voortzetting van het project datakwaliteit.
- Het opdrachtenbudget is in 2025 en 2026 jaarlijks met € 0,5 miljoen verlaagd voor de subsidie aan het Interprovinciaal Overleg (IPO) voor de implementatie van de handreiking regionale beleids-cyclus voor de versterking van het stelsel van Vergunningverlening toezicht en handhaving (VTH).

Subsidies (regelingen) Veiligheid bedrijven en transport

Het subsidiebudget is in 2025 met € 8,1 miljoen verhoogd en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 9,7 miljoen. Dit komt met name door de volgende mutaties:

Inricht & transp:

- Het subsidiebudget is in 2026 t/m 2029 jaarlijks met € 1,5 miljoen verhoogd om de subsidie Meerjarenagenda Versterking Omgevingsveiligheid (MVO) te verstrekken aan Omgevingsdienst Nederland en aan de Vereniging van Nederlandse gemeenten. De subsidie is voor het uitvoeren van decentrale structurele taken en kennisversterking rond omgevingsveiligheid en voor de financiering van innovatie en projecten voor verbetering van de omgevingsveiligheid. In de periode 2021 tot en met 2024 liep dit programma ook al en in het bestuurlijk omgevingsberaad is afgesproken om

dit programma weer voor vier jaar voort te zetten.

Overige subsidies:

- Het subsidiebudget is in 2025 met € 7,4 miljoen verhoogd en in 2026 met € 3,4 miljoen om een subsidie te verstrekken aan Omgevingsdienst Nederland en aan de Vereniging van Nederlandse gemeenten. Dit is voor versterking van het Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) stelsel door onder andere het starten van verbindingsteams en het fuseren van omgevingsdiensten. De middelen komen vanuit het opdrachtenbudget.
- Het subsidiebudget is in 2025 en 2026 jaarlijks met € 0,5 miljoen verhoogd voor de subsidie aan het Interprovinciaal Overleg (IPO) voor de implementatie van de handreiking regionale beleidscyclus voor de versterking van het stelsel van Vergunningverlening toezicht en handhaving (VTH).

Bijdrage aan agentschappen

De bijdragen aan agentschappen zijn in 2025 met € 4,6 miljoen verhoogd en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 5,9 miljoen. Dit komt met name door de volgende mutaties:

Bijdrage aan RWS: de bijdrage aan RWS is van 2025 t/m 2028 jaarlijks met € 1,9 miljoen verhoogd om de meerjarenopdracht SEVESO uit te voeren. RWS vervult de rol van gastorganisatie voor het samenwerkingsverband SEVESO+. Naast interne herschikkingen is hiervoor ook € 0,5 miljoen vanuit SZW (Nederlandse arbeidsinspectie) overgeboekt.

Bijdrage aan RIVM: de bijdrage aan RIVM is in 2025 met € 2,5 miljoen verhoogd. Hiervan is € 2,1 miljoen voor werkzaamheden op het gebied van samenwerking tussen het RIVM en Omgevingsdienst Nederland voor kennis rondom het beleid van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en € 0,5 miljoen voor werkzaamheden op onder andere het gebied van veiligheid bedrijven, veilige energietransitie, maatwerkafspraken en vervoer van gevaarlijke stoffen.

Ontvangsten

Er zijn geen ontvangstenmutaties.

Wettelijke grondslag subsidieverlening

In de tabel budgettaire gevolgen van beleid bij dit beleidsartikel is een bedrag van € 4,49 miljoen aan subsidieverplichtingen voor het jaar 2025 opgenomen. Dit bedrag heeft betrekking op de verlening van een meerjarige subsidie aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten voor het vervolg op de Meerjarenagenda Versterking Omgevingsveiligheid. De subsidie richt zich vooral op het behouden en het versterken van de kennis voor omgevingsveiligheid bij de partners zoals gemeenten, provincies, veiligheidsregio's en omgevingsdiensten. De subsidie wordt verstrekt voor de periode 2025 tot en met 2028.

Deze begrotingsvermelding vormt de wettelijke grondslag voor de hier bedoelde subsidieverlening(en) als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, onder c, van de Algemene Wet Bestuursrecht.

3.12 Artikel 23 Meteorologie, Seismologie en Aardobservatie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 20 Budgettaire gevolgen van beleid art. 23 Meteorologie, Seismologie en Aardobservatie (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Verplichtingen	67.371	0	67.371	10.816	78.187	9.999	9.434	7.657	6.281	4.588
Uitgaven	66.431	0	66.431	10.816	77.247	9.999	9.434	7.657	6.281	4.588
1 Meteorologie en seismologie	50.404	0	50.404	6.859	57.263	6.576	5.579	5.053	2.425	1.613
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	46.099	0	46.099	6.444	52.543	6.154	5.157	4.631	2.003	1.191
Waarvan bijdragen aan agentschap KNMI	46.099	0	46.099	6.444	52.543	6.154	5.157	4.631	2.003	1.191
<i>Bijdragen aan (inter-)nationale organisaties</i>	4.305	0	4.305	415	4.720	422	422	422	422	422
Waarvan bijdragen aan WMO (HGIS)	905	0	905	138	1.043	65	65	65	65	65
Waarvan bijdragen aan ECMWF (HGIS)	3.365	0	3.365	268	3.633	354	354	354	354	354
Overige bijdragen aan (inter-)nationale organisaties	35	0	35	9	44	3	3	3	3	3
2 Aardobservatie	16.027	0	16.027	3.957	19.984	3.423	3.855	2.604	3.856	2.975
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	16.027	0	16.027	3.957	19.984	3.423	3.855	2.604	3.856	2.975
Waarvan bijdragen aan KNMI	16.027	0	16.027	3.957	19.984	3.423	3.855	2.604	3.856	2.975
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting - het toevoegen van het jaar t+5 - en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget is in 2025 verhoogd met € 9,1 miljoen en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 33,1 miljoen. Dit komt volledig door de toegelichte mutaties onder uitgaven.

Uitgaven

1 Meteorologie en seismologie

Bijdrage aan agentschappen

De bijdrage aan agentschappen is in 2025 met € 5,0 miljoen verhoogd en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 12,4 miljoen. Dit komt met name door de volgende mutatie:

Waarvan bijdragen aan agentschap KNMI: Vanuit Faciliteiten Toegepast Onderzoek (FTO) van EZ ontvangt het KNMI middelen als deelnemer aan de programma's FTO Duurzaamheid en FTO DigiLab. Dit budget wordt ingezet om de onderzoeksfaciliteiten van het KNMI te moderniseren en toekomstbestendig te maken. In 2025 gaat het om € 4,9 miljoen en voor de periode 2026 t/m 2030 om € 12,4 miljoen.

2 Aardobservatie

Bijdragen aan agentschappen

De bijdrage aan agentschappen is in 2025 met € 3,7 miljoen verhoogd en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 15,4 miljoen verhoogd. Dit komt met name door de volgende mutaties:

Waarvan bijdragen aan KNMI: Het budget wordt in 2025 t/m 2030 met € 19,1 miljoen verhoogd:

- Vanaf 2025 wordt het nieuwe Sterna-programma uitgevoerd door de Europese Organisatie voor Meteorologische Satellieten (EUMETSAT). Het KNMI, als deelnemer aan EUMETSAT, ontvangt € 19,4 miljoen om de, vanwege dit programma verhoogde, contributie te bekostigen.
- Vanwege een piek in de reguliere contributie aan EUMETSAT wordt het budget in 2025 met € 3,0 miljoen verhoogd en in 2026 t/m 2028 met € 3,0 miljoen verlaagd. In latere jaren daalt de reguliere contributie voor lopende programma's.

Ontvangsten

Er zijn geen ontvangstenmutaties.

3.13 Artikel 24 Inspectie Leefomgeving en Transport

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 21 Budgettaire gevolgen van beleid art. 24 Inspectie Leefomgeving en Transport (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Verplichtingen	220.743	0	220.743	8.419	229.162	8.415	10.377	11.096	10.117	7.712
Uitgaven	220.743	0	220.743	10.724	231.467	10.614	11.669	11.380	10.117	7.712
1 Personele uitgaven	196.511	0	196.511	9.120	205.631	9.674	10.955	10.671	9.908	7.503
<i>Personele uitgaven</i>	196.511	0	196.511	9.120	205.631	9.674	10.955	10.671	9.908	7.503
Waarvan eigen personeel	171.793	0	171.793	10.086	181.879	9.674	10.955	10.671	9.908	7.503
Waarvan inhuur externen	24.718	0	24.718	- 966	23.752	0	0	0	0	0
2 Materiële uitgaven	24.232	0	24.232	1.604	25.836	940	714	709	209	209
<i>Materiële uitgaven</i>	24.232	0	24.232	1.604	25.836	940	714	709	209	209

Tabel 21 Budgettaire gevolgen van beleid art. 24 Inspectie Leefomgeving en Transport (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Waarvan ICT	1.246	0	1.246	1.500	2.746	0	0	0	0	0
Waarvan bijdragen SSO's	10.747	0	10.747	– 2.400	8.347	0	0	0	0	0
Waarvan overige materiële uitgaven	12.239	0	12.239	2.504	14.743	940	714	709	209	209
Ontvangsten	15.116	0	15.116	0	15.116	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerp-begrotingen en de Voorjaarsnota worden ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget is in de periode 2025 t/m 2030 in lijn met het uitgavenbudget met totaal € 59,6 miljoen verhoogd voor prijsontwikkelingen via de loonbijstelling.

Uitgaven

1 Personele uitgaven

De personele uitgaven zijn in 2025 met € 9,3 miljoen verhoogd en in 2026 t/m 2030 met cumulatief € 48,7 miljoen. Dit komt met name door de volgende mutatie:

Loonbijstelling: In 2025 is het uitgavenbudget met € 10,1 miljoen verhoogd en in de periode 2026 t/m 2030 is het uitgavenbudget met totaal € 49,6 miljoen verhoogd voor prijsontwikkelingen via de loonbijstelling.

Ontvangsten

Er zijn geen ontvangstenmutaties.

3.14 Artikel 25 Brede Doeluitkering

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 22 Budgettaire gevolgen van beleid art. 25 Brede Doeluitkering (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Muta- ties ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Verplichtingen	1.257 .970	0	1.257 .970	- 162.3 13	1.095 .657	38.28 4	38.28 2	38.28 4	38.34 4	- 71.66 0
Uitgaven	1.257 .970	0	1.257 .970	62.31 1	1.320 .281	38.28 4	38.28 2	38.28 4	38.34 4	- 71.66 0
1 Brede Doeluitkering	1.257 .970	0	1.257 .970	62.31 1	1.320 .281	38.28 4	38.28 2	38.28 4	38.34 4	- 71.66 0
Brede doeluitkering	1.257. 970	0	1.257. 970	62.31 1	1.320. 281	38.28 4	38.28 2	38.28 4	38.34 4	- 71.66 0
Waarvan bijdragen aan Brede doeluit- kering	1.257. 970	0	1.257. 970	62.31 1	1.320. 281	38.28 4	38.28 2	38.28 4	38.34 4	- 71.66 0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de eerste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt per saldo met € 156,2 miljoen verlaagd in 2025 en cumulatief verhoogd met € 116,5 miljoen in de periode 2026 t/m 2030. Dit komt deels door de toegelichte mutaties onder *Uitgaven* en het verschil tussen de verplichtingen en uitgaven komt door:

Beschikking Brede Doeluitkering (BDU) 2025:

- Het verplichtingenbudget is in 2025 met € 178,9 miljoen verlaagd, omdat de BDU beschikking voor het jaar 2025 eind 2024 is afgegeven aan de twee vervoersregio's Metropoolregio Rotterdam en Den Haag (MRDH) en Vervoerregio Amsterdam (VRA). Volgens de BDU-systematiek worden de verplichtingen voorafgaand aan het jaar van betaling aangegaan.

Verbetering toegankelijkheid OV:

- Het verplichtingenbudget voor verbetering toegankelijkheid openbaar vervoer wordt met € 45,8 miljoen verlaagd. De verplichtingen zijn naar 2024 geschoven, omdat in 2024 het merendeel wordt verplicht en in 2025 wordt uitgekeerd via Specifieke uitke-

ringen en doeluitkeringen aan de 12 provincies en de metropoolregio's Vervoerregio Amsterdam en Metropoolregio Den Haag.

Uitgaven

1 Brede Doeluitkering

Het budget wordt per saldo met € 68,5 miljoen verhoogd in 2025 en cumulatief met € 116,5 miljoen in de periode 2026 t/m 2030. Dit komt met name door:

2025:

- Een overboeking van middelen ter hoogte van € 8,6 miljoen voor verbetering toegankelijkheid openbaar vervoer van het MF naar de beleidsbegroting, omdat in 2024 het merendeel wordt verplicht en in 2025 wordt uitgekeerd via Specifieke uitkeringen en doeluitkeringen aan de 12 provincies en de metropoolregio's Vervoerregio Amsterdam en Metropoolregio Den Haag.
- Een overboeking van middelen ter hoogte van € 7,5 miljoen naar het financieelinstrument BDU voor de Rijksbijdrage aan studiekosten De Vlietlijn. Dit bedrag is inclusief BTW ter hoogte van € 1,3 miljoen. De BTW wordt vanaf HXII overgeboekt naar het BTW compensatiefonds.
- Verschillende kleinere mutaties die tezamen de uitgaven met € 4,4 miljoen verhogen.

2025-2030

- Met de 1ste suppletoire begroting is de loon en prijsbijstelling toegevoegd aan artikel 25. Dit betreft € 48 miljoen in 2025 en cumulatief € 226,5 miljoen in de periode 2026 t/m 2030.

3.15 Artikel 26 Bijdrage Investeringsfondsen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 23 Budgettaire gevolgen van beleid art. 26 Bijdrage Investeringsfondsen (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stel- de begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Verplichtingen	10.47 3.238	0	10.47 3.238	- 265.4 07	10.20 7.831	- 260.1 36	168.4 46	180.4 48	274.2 24	356.2 98
Uitgaven	10.47 3.238	0	10.47 3.238	- 46.25 7	10.42 6.981	- 710.1 36	238.4 46	245.4 48	144.2 24	56.29 8
1 Bijdragen Mobiliteitsfonds	8.917 .805	0	8.917 .805	- 46.84 3	8.870 .962	- 450.7 28	150.9 82	200.2 17	149.1 89	121.0 93
<i>Bijdragen aan (andere) begrotings- hoofdstukken</i>	<i>8.917. 805</i>	<i>0</i>	<i>8.917. 805</i>	<i>- 46.84 3</i>	<i>8.870. 962</i>	<i>- 450.7 28</i>	<i>150.9 82</i>	<i>200.2 17</i>	<i>149.1 89</i>	<i>121.0 93</i>
Overige bijdragen	8.917. 805	0	8.917. 805	- 46.84 3	8.870. 962	- 450.7 28	150.9 82	200.2 17	149.1 89	121.0 93

Tabel 23 Budgettaire gevolgen van beleid art. 26 Bijdrage Investeringsfondsen (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
2 Bijdragen Investeringsfondsen	1.555 .433	0	1.555 .433	586	1.556 .019	- 259.4 08	87.46 4	45.23 1	- 4.965	- 64.79 5
<i>Bijdragen aan (andere) begrotings- hoofdstukken</i>	<i>1.555. 433</i>	<i>0</i>	<i>1.555. 433</i>	<i>586</i>	<i>1.556. 019</i>	<i>- 259.4 08</i>	<i>87.46 4</i>	<i>45.23 1</i>	<i>- 4.965</i>	<i>- 64.79 5</i>
Overige bijdragen	1.555. 433	0	1.555. 433	586	1.556. 019	- 259.4 08	87.46 4	45.23 1	- 4.965	- 64.79 5
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de eerste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting – het toevoegen van het jaar t+5 – en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

De verplichtingenmutaties worden verklaard door onderstaande uitgavenmutaties. Voor meer details wordt verwezen naar de eerste suppletoire begroting van het Mobiliteitsfonds en het Deltafonds.

Uitgaven

1. Bijdrage aan het Mobiliteitsfonds

De bijdrage vanuit de beleidsbegroting Hoofdstuk XII aan het Mobiliteitsfonds is in 2025 met € 46,9 miljoen afgenomen en in de periode 2026 t/m 2030 cumulatief met € 161,9 miljoen. Voor meer details wordt verwezen naar de eerste suppletoire begroting van het Mobiliteitsfonds.

2. Bijdrage aan het Deltafonds

De bijdrage vanuit de beleidsbegroting Hoofdstuk XII aan het aan het Deltafonds is 2025 met € 0,7 miljoen verlaagd en in de periode 2026 t/m 2030 cumulatief met € 196,5 miljoen verlaagd. Voor meer details wordt verwezen naar de eerste suppletoire begroting van het Deltafonds.

4 Niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 97 Algemeen Kerndepartement

Tabel 24 Budgettaire tabel artikel 97 Algemeen Kerndepartement (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Verplichtingen	39.503	0	39.503	6.799	46.302	2.386	2.664	3.566	3.646	3.673
Uitgaven	54.947	0	54.947	8.022	62.969	2.416	2.664	3.566	3.646	3.673
1 Algemeen departement	54.947	0	54.947	5.044	59.991	2.416	2.664	3.566	3.646	3.673
<i>Opdrachten</i>	43.770	0	43.770	1.104	44.874	- 301	- 710	- 557	- 477	- 817
van A naar Beter	1.783	0	1.783	16	1.799	6	4	0	0	3
Externe juridische advisering	2.018	0	2.018	658	2.676	7	4	0	0	2
Onderzoeken PBL	4.075	0	4.075	565	4.640	0	0	0	0	0
Onderzoeken ANVS	4.622	0	4.622	- 923	3.699	0	0	0	0	0
DCC	8.859	0	8.859	250	9.109	300	0	150	350	0
Regeringsvliegtuig	9.998	0	9.998	100	10.098	100	0	0	0	0
Overige opdrachten	12.415	0	12.415	438	12.853	- 714	- 718	- 707	- 827	- 822
<i>Subsidies (regelingen)</i>	29	0	29	0	29	0	0	0	0	0
Overige subsidies	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	11.148	0	11.148	3.940	15.088	2.717	3.374	4.123	4.123	4.490
Bijdrage aan agentschap RWS	3.342	0	3.342	0	3.342	0	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschap KNMI	246	0	246	2.934	3.180	4	4	4	4	4
Overige bijdragen	7.560	0	7.560	1.006	8.566	2.713	3.370	4.119	4.119	4.486
Ontvangsten	1.101	0	1101	1200	2301	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting - het toevoegen van het jaar t+5 - en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget is in 2025 verhoogd met € 7,3 miljoen en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 11,5 miljoen. Dit komt deels door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties. Het verschil betreft de middelen voor de testen voor reizigers (COVID) die nog niet geheel zijn afgerond, waarvan de verplichtingen in eerdere jaren zijn aangegaan.

Uitgaven

1 Algemeen Departement

Opdrachten

Het opdrachtenbudget is in 2025 met € 4,4 miljoen verhoogd en in totaal

voor 2026 t/m 2030 met € 0,8 miljoen verlaagd. Dit komt met name door bijdragen voor de aanvullende taakstelling van € 19 miljoen en omdat in de interne besluitvorming met afgerond bedrag was gewerkt.

Regeringsvliegtuig

Het gebruik van het regeringsvliegtuig is duurder geworden onder andere door de gestegen prijzen en hogere onderhoudskosten. De kosten overstijgen het beschikbare budget op de begroting van lenW. Hiervoor wordt aanvullend binnen de begroting € @@ miljoen beschikbaar gesteld voor de periode 2025 tot en met 2030. Daarnaast wordt door de departementen die gebruik maken van het vliegtuig een aanvullende bijdrage overgeboekt voor 2025 (€ 3,9 miljoen). Voor de periode 2026 tm 2030 wordt cumulatief € 18 miljoen toegevoegd.

Overige opdrachten

Er vinden diverse kleinere mutaties plaats onder andere voor de organisatie van de NAVO-0.0.0.top waarvoor er vanuit HGIS aanvullende middelen beschikbaar zijn gesteld (€ 1,7 miljoen). Daarnaast wordt, buiten de Eindjaarsmarge om, budget toegevoegd om de resterende opdrachten voor het programma «Testen voor Reizigers» (COVID) af te ronden (€ 3 miljoen). Tot slot wordt extra budget vanuit de EU beschikbaar gesteld voor een divers aantal projecten van het PBL (€ 0,8 miljoen) en vindt er een herschikking plaats vanuit ANVS naar Bijdragen, t.b.v. Een Noodzakelijke verbetering van de RIVM-ongevalorganisatie 2025 (-/- € 0,9 miljoen).

Voor de periode 2026 tm 2030 wordt cumulatief -/- € 0,8 miljoen herschikt. Voornamelijk voor dekking van extra inzet bij het Kennis Instituut Mobiliteit (KIM).

Bijdragen agentschappen

Het opdrachtenbudget is in 2025 met € 4 miljoen verhoogd en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 12,3 miljoen. Dit komt met name door de volgende mutaties:

Bijdragen aan agentschap KNMI

- Overboeking vanuit het MF voor verstrekte maatwerkopdracht(en) die het KNMI voor Rijkswaterstaat verricht (€ 1,7 miljoen)
- Overboeking vanuit het DF voor verstrekte maatwerkopdracht(en) die het KNMI voor Rijkswaterstaat verricht (€ 1,2 miljoen)

Overige bijdragen

Herschikking vanuit Opdrachten ANVS, t.b.v. een Noodzakelijke verbetering van de RIVM-ongevalorganisatie 2025 (-/- € 0,9 miljoen) Voor 2025. Daarnaast ibetreft het uitgekeerde LPO 2025 (€ 0,2 miljoen)

Voor de periode 2026 tm 2030 wordt cumulatief € 12,3 miljoen beschikbaar getsld. De middelen komen uit het Klimaatfonds en zijn bestemd voor de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) en uitgekeerde LPO 2025.

Testen reizigers

Dit betreft de middelen voor de testen voor reizigers (COVID) die nog niet geheel zijn afgerond en nog moeten worden verrekend met de aanvragers (€ 3 miljoen).

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties in de 1e suppletoire begroting (€ 1,2 miljoen) betreft EU ontvangsten van met name de volgende projecten die door het PBL worden uitgevoerd: PRISMA. NEWPATHWAYS. OECD. DG CLIMA en NAVIGATE.

4.2 Artikel 98 Apparaatsuitgaven Kerndepartement

Tabel 25 Budgettaire tabel artikel 98 Apparaatsuitgaven Kerndepartement (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties le sup- pletoi- gro- ting (4)	Stand le sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Verplichtingen	481.9 52	0	481.9 52	60.54 4	542.4 78	62.39 2	64.89 5	68.75 0	76.86 8	82.30 7
Uitgaven	489.2 76	0	489.2 76	68.71 5	557.9 73	64.85 7	65.18 7	68.80 0	76.63 2	82.37 6
1 Personele uitgaven	360.5 77	0	360.5 77	53.75 7	414.3 19	64.29 7	68.91 7	77.56 0	85.53 6	91.14 9
<i>Eigen Personeel</i>	328.0 16	0	328.0 16	39.07 2	367.0 73	59.08 3	66.38 1	78.92 4	86.77 0	
Waarvan NGF-project Luchtvaart in Transitie	793	0	793	- 283	510	- 283	- 283	- 283	- 366	117
Waarvan NGF-project Dutch Metropolitan Innovations	1.405	0	1.405	1.902	3.307	0	0	0	0	0
Waarvan NGF-project Maritiem Masterplan	292	0	292	185	477	- 340	- 114	- 48	- 2.087	1.885
Waarvan overig	325.5 26	0	325.5 26	37.26 8	362.7 79	59.70 6	66.77 8	79.25 5	89.22 3	- 2.002
<i>Inhuur externen</i>	31.04 9	0	31.04 9	15.29 7	46.34 6	6.359	3.783	- 111	29	413
Waarvan NGF-project Luchtvaart in Transitie	250	0	250	- 75	175	- 1.404	- 700	- 339	- 184	325
Waarvan overig	30.79 9	0	30.79 9	15.37 2	46.17 1	7.763	4.483	228	213	88
<i>Overige personele uitgaven</i>	1.512	0	1.512	- 612	900	- 1.145	- 1.247	- 1.253	- 1.263	- 1.263
2 Materiële uitgaven	128.6 99	0	128.6 99	14.95 8	143.6 54	560	- 3.730	- 8.760	- 8.904	- 8.773
<i>ICT</i>	39.16 3	0	39.16 3	13.22 0	52.38 3	1.710	- 27	- 2.055	- 2.055	- 1.972
<i>Bijdragen aan SSO's</i>	62.93 7	0	62.93 7	2.200	65.13 7	664	64	- 736	- 1.136	- 1.136
<i>Overige materiële uitgaven</i>	26.59 9	0	26.59 9	- 462	26.13 4	- 1.814	- 3.767	- 5.969	- 5.713	- 5.665
Waarvan NGF-project Luchtvaart in Transitie	10	0	10	0	10	0	0	0	0	20
Waarvan overig	26.58 9	0	26.58 9	- 462	26.12 4	- 1.814	- 3.767	- 5.969	- 5.713	- 5.685
Ontvangsten	4.530	0	4.530	0	4.530	350	350	350	350	350

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting - het toevoegen van het jaar t+5 - en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 98 is in 2025 met € 56,0 miljoen genomen en cumulatief in de periode 2026 t/m 2030 met € 89,1 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door onderstaande uitgavenmutaties. Het verschil is voornamelijk het gevolg van (eerdere) verplichtingschuiven van 2025 naar 2024 o.a. voor de aanbesteding van project Horizon (Documentmanagement systeem) (€ 7,6 miljoen) en de instelling van het Burgerberaad (€ 1,6 miljoen).

Uitgaven

1. Personele uitgaven

Eigen personeel

De uitgaven voor het eigen personeel worden in 2025 met € 53 miljoen en in de periode 2026 – 2030 met € 318 miljoen verhoogd. Dit wordt met name verklaard door onderstaande mutaties.

Waarvan overig

- Toevoeging van LPO: Om de uitgaven van de begroting op prijspeil 2025 te brengen wordt loon- en prijsbijstelling aan de begroting toegevoegd. Dit betreft voor het eigen personeel een ophoging van het budget in 2025 met € 17,3 miljoen en voor de periode 2026-2030 een ophoging van in totaal € 107,9 miljoen.
- Verwerking apparaatzaakstelling: Bij de verwerking van de taakstelling op het apparaat is in de begroting 2025 de opgave tijdelijk opgenomen op artikel 98, zodat hiervoor een besluitvormingsproces kon worden ingericht. De uitkomsten van dit proces worden nu verwerkt in de 1ste suppletoire begroting. Hieruit volgt een bijdrage vanuit RWS en ProRail waarmee het budget voor het eigen personeel wordt opgehoogd met € 163,1 miljoen in totaal voor de periode 2026-2030.
- Correctie apparaatsbudgetten luchtvaart: Vanwege een sterk aflopend kader wordt het apparaatsbudget voor de directie luchtvaart gecorrigeerd. Hiermee wordt geborgd dat de benodigde capaciteit voor dit beleidsterrein kan worden behouden. Hiervoor wordt € 4,5 miljoen in 2025 en € 39,8 miljoen in totaal in de periode 2026-2030 beschikbaar gesteld.
- Directie participatie: er is binnen het departement steeds meer vraag naar de kennis en expertise van de directie participatie. Tegelijkertijd is er sprake van een aflopend budget. Om te borgen dat deze capaciteit beschikbaar blijft wordt aanvullend budget beschikbaar gesteld van € 1,6 miljoen in 2025 en € 9,4 miljoen in totaal in de periode 2026-2030.

Inhuur externen

De uitgaven voor de inhuur van externen worden in 2025 met € 15 miljoen en in de periode 2026-2030 met € 10,6 miljoen verhoogd. Dit wordt met name verklaard door onderstaande mutaties.

Waarvan overig

- Toevoeging van LPO: Om de uitgaven van de begroting op prijspeil 2025 te brengen wordt loon- en prijsbijstelling aan de begroting toegevoegd. Dit betreft voor inhuur externen een ophoging van het budget in 2025 met € 1,7 miljoen en voor de periode 2026-2030 een ophoging van in totaal € 0,8 miljoen.
- Overboeking VTH: Voor inhuur en detachering voor het digitaal stelsel VTH is € 2,3 miljoen in 2025 overgeboekt vanuit artikel 22 naar artikel 98. Het gaat o.a. om een programma-adviseur, architecten, analisten en projectleiders. De werkzaamheden bestaan

met name uit het uitwerken van een programmaplan met als doel het oplossen van knelpunten in data-uitwisseling tussen stelselpartijen door het versterken en verbeteren van digitale infrastructuren en het realiseren van oplossingen om data-uitwisseling mogelijk te maken.

- Programma Vernieuwing Generieke Processen (VGP): Voor het programma Vernieuwing Generieke Processen (VGP) is in 2025 € 6,0 miljoen en in de periode 2026 - 2027 € 8,3 miljoen naar artikel 98 overgeboekt. Deze middelen worden met name ingezet voor het project vernieuwing SAP voor het toekoms bestendig maken van de geïntegreerde bedrijfsprocessen binnen het ministerie en RWS. Het betreft een overboeking vanuit diverse artikelen van € 1,4 miljoen in 2025 en in de periode 2026 - 2027 € 2,0 miljoen, een overboeking van RWS vanuit het Mobiliteitsfonds van € 0,5 miljoen in 2025 en in de periode 2026 - 2027 € 2,8 miljoen, en een overboeking van RWS vanuit het Deltafonds van € 1,4 miljoen in 2025 en in de periode 2026 - 2027 € 2,0 miljoen.
- Het resterende verschil wordt verklaard door diverse kleinere her-schikkingen.

2. Materiele uitgaven

ICT

De uitgaven aan ICT worden in 2025 verhoogd met € 13,5 miljoen voor de uitvoering van het programma vernieuwing generieke processen ter voorbereiding op een nieuw administratief systeem (€ 12,1 miljoen) en voor het programma Horizon ter voorbereiding op een nieuw document management systeem (€ 2,4 miljoen). Verder is er sprake van diverse kleinere mutaties (- € 1 miljoen).

Overige materiële uitgaven

In het jaar 2025 worden de uitgaven verhoogd met name als het gevolg van het uitkeren van de loon- en prijsbijstelling (LPO). In de periode 2026 – 2030 wordt het beschikbare budget in totaal per saldo met € 8,2 miljoen verlaagd door het doorvoeren van diverse maatregelen als gevolg van de taakstelling op het apparaat.

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties in de 1e suppletoire begroting 2025 zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht (zie leeswijzer).

4.3 Artikel 99 Nog onverdeeld

Tabel 26 Artikel 99 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en ISB (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- re be- gro- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
Verplichtingen	0	19.24 4	19.24 4	229.3 11	210.0 67	241.8 65	240.2 63	232.1 19	236.3 37	237.1 05
Uitgaven	0	19.24	19.24	229.3 11	210.0 67	241.8 65	240.2 63	232.1 19	236.3 37	237.1 05

Tabel 26 Artikel 99 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)

	Ont- werp- begro- ting t (1)	Muta- ties via NvW, Vast- mo- ties, amen- de- men- ten en (2)	Vast- ge- stelde begro- ting t (3) = (1) + (2)	Muta- ties 1e sup- pletoi- gro- re be- ting (4)	Stand 1e sup- pletoi- gro- re be- ting (5) = (3) + (4)	Muta- ties 2026	Muta- ties 2027	Muta- ties 2028	Muta- ties 2029	Muta- ties 2030
		4	4							
1 Noming onverdeeld	0	- 19.24 4	- 19.24 4	229.3 11	210.0 67	241.8 65	240.2 63	232.1 19	236.3 37	237.1 05
<i>Nog onverdeeld</i>	0	- 19.24 4	- 19.24 4	229.3 11	210.0 67	241.8 65	240.2 63	232.1 19	236.3 37	237.1 05
Nog te verdelen	0	- 19.24 4	- 19.24 4	229.3 11	210.0 67	241.8 65	240.2 63	232.1 19	236.3 37	237.1 05
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

In aansluiting op de ontwerpbegrotingen en de Voorjaarsnota worden ook de mutaties voor het jaar t+5 opgenomen in de tabel budgettaire gevolgen van beleid van de 1ste suppletoire begrotingen. Dit betreft de extrapolatie van de begroting - het toevoegen van het jaar t+5 - en vervolgens de mutaties van t+5 die tijdens de voorjaarsbesluitvorming zijn verwerkt. In onderstaande toelichtingen wordt de extrapolatie van de begroting buiten beschouwing gelaten.

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget is in 2025 verhoogd met € 317,1 miljoen en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 1.944,8 miljoen. Dit komt door de toegevoegde mutaties onder *Uitgaven*:

Uitgaven**Nominaal onvoorzien**

Het uitgavenbudget is in 2025 verhoogd met € 317,1 miljoen en in totaal voor 2026 t/m 2030 met € 1.944,8 miljoen. Dit komt met name door de volgende mutaties:

Algemeen:

- Tijdens de augustusbesluitvorming 2024 is besloten de aanvullende uitgaven voor het herstel van Toeslagen te dekken met een taakstelling op de eindejaarsmarge en een taakstelling op de prijsbijstelling. Voor de prijsbijstelling betekent dit een korting van in totaal € 61,4 miljoen in 2025 en cumulatief € 173,3 miljoen in 2026 - 2027. Voor de eindejaarsmarge op hoofdstuk XII betekent dit een korting van in totaal € 17,9 miljoen. De eindejaarsmarge op de middelen van het Nationaal Groei Fonds zijn niet gekort.
- Tijdens de begrotingsbehandeling van de ontwerpbegroting 2025 het Ministerie van OCW is het Amendement van het lid Bontenbal C.S. aangenomen, waarbij de onderwijsbezuinigingen zijn teruggedraaid. Het aandeel van lenW voor de dekking hiervan wordt gedekt uit de Prijsbijstelling 2025. De verwerking van de dekking voor het amendement vindt nu plaats.

Nominaal onvoorzien

- De loon- en prijsbijstelling tranche 2025 van de fondsen zijn aan de begroting toegevoegd voor € 305,0 miljoen in 2025 en € 1.858,8 miljoen in de periode 2026 t/m 2030. Dit betreft het resterende bedrag na de aftrek van de taakstelling Toeslagen en Amendement Bontenbal. De toegevoegde loon- en prijsbijstelling wordt bij de ontwerpbegroting 2026 toebedeeld aan de diverse artikelen binnen het Mobiliteitsfonds en Deltafonds.
- Tevens is de loon- en prijsbijstelling en eindejaarsmarge toegevoegd aan de hoofdstuk XII begroting. Na aftrek van de taakstelling Toeslagen en amendement Bontenbal zijn de loon- en prijsbijstelling gelijk vanuit artikel 99 verdeeld over de diverse beleidsartikelen. De resterende eindejaarsmarge na aftrek van de taakstelling Toeslagen wordt bij de ontwerpbegroting 2026 toebedeeld aan de diverse artikelen binnen hoofdstuk XII.

Ontvangsten

Op dit artikel worden geen ontvangsten geboekt.

5 Agentschappen

5.1 Agentschap Rijkswaterstaat

Tabel 27 Exploitatieoverzicht agentschap Rijkswaterstaat Eerste suppletoire begroting 2025 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3) = (1) + (2) Toetaal geraamd
Baten			
Omzet	3.875.658	500.255	4.375.913
<i>waarvan omzet moederdepartement</i>	<i>3.589.954</i>	<i>162.541</i>	<i>3.752.495</i>
<i>waarvan omzet overige departementen</i>	<i>108.311</i>	<i>3.880</i>	<i>112.191</i>
<i>waarvan omzet derden</i>	<i>264.030</i>	<i>- 8.020</i>	<i>256.010</i>
<i>waarvan Saldo Op Ontvangen Bijdragen voor exploitatie en onderhoud</i>	<i>- 154.957</i>	<i>284.781</i>	<i>129.824</i>
<i>waarvan Saldo Op Ontvangen Bijdragen voor te verlenen diensten</i>	<i>68.320</i>	<i>57.073</i>	<i>125.393</i>
Rentebaten	66.934	- 24.276	42.658
Vrijval voorzieningen	0	0	0
Bijzondere baten	1.500	0	1.500
Totaal baten	3.944.092	475.979	4.420.071
Lasten			
Apparaatskosten	1.562.500	101.842	1.664.342
- Personele kosten	1.291.286	73.701	1.364.987
<i>waarvan eigen personeel</i>	<i>1.219.952</i>	<i>- 5.171</i>	<i>1.214.781</i>
<i>waarvan inhuur externen</i>	<i>71.334</i>	<i>22.872</i>	<i>94.206</i>
<i>waarvan overige personele kosten</i>	<i>0</i>	<i>56.000</i>	<i>56.000</i>
- Materiele kosten	271.214	28.141	299.355
<i>waarvan apparaat ICT</i>	<i>45.293</i>	<i>5.957</i>	<i>51.250</i>
<i>waarvan bijdrage aan SSO's</i>	<i>67.261</i>	<i>5.123</i>	<i>72.384</i>
<i>waarvan overige materiele kosten</i>	<i>158.660</i>	<i>17.061</i>	<i>175.721</i>
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	2.345.941	446.648	2.792.589
Rentelasten	3.390	- 841	2.549
Afschrijvingskosten	20.523	- 1.529	18.994
- Materieel	20.491	- 1.529	18.962
<i>waarvan apparaat ICT</i>	<i>4.764</i>	<i>10</i>	<i>4.774</i>
<i>waarvan overige materiele afschrijvingskosten</i>	<i>15.727</i>	<i>- 1.539</i>	<i>14.188</i>
- Immaterieel	32	0	32
Overige lasten	8.000	0	8.000
<i>waarvan dotaties voorzieningen</i>	<i>8.000</i>	<i>0</i>	<i>8.000</i>
<i>waarvan bijzondere lasten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Totaal lasten	3.940.354	546.120	4.486.474

Tabel 27 Exploitatieoverzicht agentschap Rijkswaterstaat Eerste suppletoire begroting 2025 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3) = (1) + (2) Toetaal geraamd
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	3.738	- 70.141	- 66.403
Agentschapsdeel Vpb-lasten	130	1.170	1.300
Saldo van baten en lasten	3.608	- 71.311	- 67.703
Dotatie/onttrekking aan reserve Rijksrederij	3.608	- 1.173	2.435
Te verdelen resultaat	0	- 70.138	- 70.138

Toelichting

Baten

Omzet

Omzet moederdepartement

De hogere omzet moederdepartement ten opzichte van de begroting 2025 ad. € 162,5 miljoen is met name veroorzaakt door:

- Middelen ter dekking van excessieve prijsstijgingen op Exploitatie en Onderhoud (€ 121,5 miljoen);
- middelen ter dekking van de exogene tegenvaller calamiteit overlaatdam Bosscherveld (€ 18 miljoen);
- programmamiddelen voor het uitvoeren van het onderzoeksprogramma 2025 voor de water en bodemopgaven. Dit onderzoeksprogramma wordt uitgevoerd onder de Subsidieregeling Instituten voor Toegepast Onderzoek (SITO-regeling) (€ 12,7 miljoen);
- apparaatsmiddelen voor de extra capaciteit die RWS levert in het kader van beleidsondersteuning en advisering (BOA). Dit betreft alle advieswerkzaamheden die RWS uitvoert in opdracht van IenW (€ 8,0 miljoen);
- overheveling van onderhoudsbudget aan het uitvoeringsproject Maasvlakte Vaanplein (€ -10,4 miljoen);
- het restant betreft verschillende mutaties kleiner dan € 5,0 miljoen (€ 12,7 miljoen).

Omzet overige departementen

De hogere omzet overige departementen ten opzichte van de begroting 2025 ad. € 3,9 miljoen heeft met name betrekking op een hogere doorbelasting van tarieven door de Rijksrederij aan de opdrachtgevers (6,6 miljoen) en lagere opdrachten in het kader van invoering van de Omgevingswet (€ -2,7 miljoen).

Omzet derden

Ten opzichte van de begroting 2025 neemt de omzet derden af met € -8,0 miljoen. Dit is met name veroorzaakt doordat een deel van de omzet voor het Nationaal Dataportaal Wegverkeersgegevens (NDW) ook is opgenomen onder omzet moederdepartement (€ -17,8 miljoen). Daarnaast neemt de omzet Schaderijden en -varen naar verwachting toe als gevolg van meer verhaalbare schadegevallen (€ 7,8 miljoen) en het saldo van mutaties < € 2 miljoen (€ 2 miljoen).

Saldo Op Ontvangen Bijdragen voor exploitatie en onderhoud

Onder dit saldo vallen de ontvangsten en uitgaven die samenhangen met afspraken over het basiskwaliteitsniveau (BKN). De huidige prognose geeft het beeld dat RWS meer opdrachten in de markt kan zetten dan het aan opbrengsten ontvangt. De geraamde afname bedraagt € 129,8 miljoen. Dit is een afname van € 284,8 miljoen ten opzichte van de begroting 2025. Bij begroting 2025 was het de verwachting dat het Saldo Op Ontvangen Bijdragen met € 155 miljoen zou toenemen.

Saldo Op Ontvangen Bijdragen voor te verlenen diensten

Onder dit saldo vallen de ontvangsten en uitgaven in het kader van planstudies, Caribisch Nederland, Werken voor en met Partners, aanvullende opdrachten van het moederdepartement die niet tot BKN behoren en overige opdrachten. De huidige prognose geeft het beeld dat RWS de verkregen opdrachten sneller uitvoert dan werd verwacht bij het opstellen van de begroting 2025. De geraamde afname bedraagt € 125,4 miljoen. Dit is een afname van € 57,1 miljoen meer dan bij de begroting 2025 was verwacht.

Rentebaten

Voor 2025 zijn de verwachte rentebaten lager dan waarvan bij begroting 2025 is uitgegaan (€ -24,3 miljoen). Dit is het gevolg van daling van de rentepercentages in combinatie met een lagere rekening-courant stand bij het ministerie van Financiën.

Nieuwe Regeling Agentschappen

Per 1 januari 2025 is de nieuwe Regeling Agentschappen ingegaan. In verband met het overgangsjaar naar de nieuwe regeling is voor het uitvoeringsjaar 2025 het exploitatieoverzicht conform de begroting 2025 opgesteld. De nieuwe regeling geeft de mogelijkheid voor bekostiging op basis van output en/of input. Voor de uitvoering van het jaar 2025 wordt daarom naast het exploitatieoverzicht inzicht gegeven in de nieuwe categorieën van baten.

De bekostiging van RWS vindt plaats door middel van input-bekostiging. Dit houdt in dat er afspraken zijn gemaakt tussen de eindverantwoordelijke binnen een agentschap, de continuïteitsverantwoordelijke en tenminste één beleidsverantwoordelijke over een bijdrage voor de ingezette middelen of arbeidskrachten. Hierbij bestaat een relatie tussen de bekostiging en de ingezette middelen, in plaats van de uiteindelijke realisatie van de diensten of producten. Deze bekostigingsvorm is dus gebaseerd op het leveren van een inspanning.

Tabel 28 Nieuwe categorieën van baten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3) = (1) + (2) Toetaal geraamd
Baten als tegenprestatie voor levering van input	3.962.295	158.401	4.120.696
<i>waarvan bijdrage aan apparaat (interne kosten)</i>	<i>1.582.593</i>	<i>34.100</i>	<i>1.616.693</i>
<i>waarvan bijdrage aan exploitatie en onderhoud</i>	<i>2.262.060</i>	<i>134.631</i>	<i>2.396.691</i>
<i>waarvan bijdrage aan te verlenen diensten</i>	<i>117.642</i>	<i>- 10.330</i>	<i>107.312</i>
Baten uit reeds ontvangen bijdragen voor levering van input	- 86.637	341.854	255.217
<i>waarvan Saldo Op Ontvangen Bijdragen voor exploitatie en onderhoud</i>	<i>- 154.957</i>	<i>284.781</i>	<i>129.824</i>
<i>waarvan Saldo Op Ontvangen Bijdragen voor te verlenen diensten</i>	<i>68.320</i>	<i>57.073</i>	<i>125.393</i>
Rentebaten	66.934	- 24.276	42.658
Vrijval voorzieningen	0	0	0
Bijzondere baten	1.500	0	1.500
Totaal baten	3.944.092	475.979	4.420.071

Toelichting

Baten als tegenpresentatie voor levering van input

Bijdrage aan apparaat

De bijdrage aan apparaat dient ter dekking van de interne kosten van RWS (apparaatskosten inclusief rente- en afschrijvingskosten) die verband houden met exploitatie, onderhoud en vernieuwing, ontwikkeling en beleidsondersteuning en -advisering.

De hogere bijdrage aan apparaat ten opzichte van de begroting 2025

ad. € 34,1 miljoen is met name veroorzaakt door:

- Hogere doorbelasting van tarieven door de Rijksrederij aan de opdrachtgevers (€ 6,6 miljoen);
- apparaatsmiddelen voor de extra capaciteit die RWS levert in het kader van beleidsondersteuning en advisering (BOA). Dit betreft alle advieswerkzaamheden die RWS uitvoert in opdracht van IenW (€ 8,0 miljoen);
- apparaatsmiddelen voor de inzet van Weginspecteurs (€ 4 miljoen);
- het saldo van mutaties < € 2 miljoen (15,5 miljoen)

Bijdrage aan exploitatie en onderhoud

De bijdragen aan exploitatie en onderhoud dient ter dekking van de externe kosten die samenhangen met afspraken over het basiskwaliteitsniveau (BKN) voor exploitatie en onderhoud.

De hogere bijdrage aan exploitatie en onderhoud ten opzichte van de begroting 2025 ad. € 134,6 miljoen is met name veroorzaakt door:

- Middelen ter dekking van excessieve prijsstijgingen op Exploitatie en Onderhoud (€ 121,5 miljoen);
- middelen ter dekking van de exogene tegenvaller calamiteit overlaatsdam Bosscherveld (€ 18 miljoen);
- overheveling van onderhoudsbudget aan het uitvoeringsproject Maasvlakte Vaanplein (€ -10,4 miljoen);
- het saldo van mutaties < € 5 miljoen (€ 5,5 miljoen).

Bijdrage aan te verlenen diensten

De bijdragen aan te verlenen diensten dient ter dekking van de externe kosten in het kader van planning en studies, Caribisch Nederland, Werken voor en met Partners, aanvullende opdrachten van het moederdepartement die niet tot BKN behoren en overige opdrachten.

De lagere bijdrage aan te verlenen ten opzichte van de begroting 2025 ad. € -10,3 miljoen is met name veroorzaakt door:

- het mede opnemen van een deel van de omzet voor het Nationaal Dataportaal Wegverkeersgegevens (NDW) onder omzet Moederdepartement (€ -17,8 miljoen).
- het naar verwachting toenemen van de bijdrage Schaderijden en -varen als gevolg van meer verhaalbare schadegevallen (€ 7,8 miljoen)
- het saldo van mutaties < € 2 miljoen (€ -0,3 miljoen).

In onderstaand overzicht is weergegeven hoe de huidige omzetcategorieën, stand Eerste suppletoire begroting, uiteenvallen in de nieuwe specificatie van baten.

Tabel 29 Vertaling van huidige omzetcategorieën naar nieuwe categorieën van baten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Bijdrage aan apparaat (interne kosten)	Bijdrage aan exploitatie en onderhoud	Bijdrage aan te verlenen diensten	Totaal omzet
Omzet moederdepartement	1.446.139	2.224.991	81.365	3.752.495
Omzet overige departementen	92.597		19.594	112.191
Omzet derden	77.957	171.700	6.353	256.010
Totaal baten als tegenpresentatie voor levering van input	1.616.693	2.396.691	107.312	4.120.696

Lasten

Apparaatskosten

Personele kosten

De personele kosten bestaan uit de kosten van het eigen personeel en de

kosten van de ingehuurd capaciteit voor de uitvoering van kerntaken. Dat de personele kosten inclusief overige personele kosten zijn toegenomen ten opzichte van de begroting 2025 (€ 50,8 miljoen) komt met name door toevoeging van capaciteit in het kader van Weginspecteurs, bediening Kethel- en Sijtwendetunnel, bediening A7 Zuidelijke Ringweg Groningen en Critical Entities Directive (CER-Richtlijn) (€ 24,8 miljoen). Daarnaast nemen de verwachte personele kosten ook toe als gevolg van de gemaakte afspraken in de CAO Rijk voor het onderdeel Individueel Keuze Budget (IKB) spaarverlof. De toename van het IKB Spaarverlof leidt tot hogere personele kosten dan bij begroting is ingeschat (€ 26 miljoen).

De hogere inhuur ten opzichte van de begroting (€ 22,9 miljoen) is met name het gevolg van krapte op de arbeidsmarkt binnen specifieke kennisgebieden waardoor RWS, gezien de productieopgave, een hoger beroep op inhuur moet doen dan werd ingeschat bij het opstellen van de begroting. Ondanks deze stijging verwacht RWS dat de inhuur op kerntaken ruim onder de inhuurnorm van 10% blijft.

Materiële kosten

De materiële kosten bestaan uit de kosten voor apparaat gebonden ICT-middelen, de bijdrage aan SSO's die bedrijfsvoeringsdiensten leveren en overige materiële kosten.

De verwachte materiële kosten voor 2025 zijn hoger dan ingeschat bij begroting 2025 (€ 28,1 miljoen), door verwachte toename van kosten voor apparaat gebonden ICT door gestegen kosten van licenties, uitbestede ICT dienstverlening en beheerkosten van de technische infrastructuur (€ 6,0 miljoen).

Daarnaast verwacht RWS ook een toename van de kosten voor bijdragen aan Shared Service Organisaties. Deze kosten worden vanuit Shared Service organisaties aan RWS doorbelast (€ 5,1 miljoen).

Tenslotte verwacht RWS een hogere realisatie van overige materiële kosten ten opzichte van de begroting 2025 (€ 17,0 miljoen). Dit wordt met name veroorzaakt door een verwacht hogere realisatie op uitbesteding advieskosten, bureau, voorlichting en huisvesting, onderhoudskosten en huur/lease van inventaris, vaar- en voertuigen.

Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

Voor 2025 verwacht RWS een hogere realisatie ten opzichte van de begroting 2025 (€ 446,6 miljoen). Deze hogere verwachting is het gevolg van het op stoom komen van de productie opgave die RWS heeft. In 2025 gaat het dan met name om productie op Dijken, dammen en duinen, Kunstwerken (Hoofdwegen-, Hoofdvaarwegennet en Hoofdwatersystemen) en de Stormvloedkeringen.

Rentelasten

De rentelasten zijn met € -0,8 miljoen naar beneden bijgesteld. Dit is met name het gevolg van een lagere realisatie op investeringen in 2024. Hierdoor zijn de rentelasten in 2025 lager dan verwacht.

Afschrijvingskosten

Ten opzichte van de begroting zijn de afschrijvingskosten naar beneden bijgesteld (€ -1,5 miljoen) als gevolg van de lagere realisatie van investeringen in 2024. Dit kent een doorwerking in de afschrijvingskosten in 2025.

Agentschapsdeel Vpb-lasten

De verwachte toename van de Vpb-lasten wordt met name veroorzaakt door de verwachte opbrengst van het Windmolenpark Maasvlakte 2. Voor deze activiteit treedt RWS op als ondernemer, waardoor over verwachte

positieve resultaten vennootschapsbelasting is af te dragen. Voor 2025 is deze vennootschapsbelasting ingeschat op € 1,2 miljoen.

Dotatie/onttrekking aan reserve Rijksrederij

Voor 2025 voorziet RWS een lagere dotatie aan de reserve Rijksrederij (€ - 1,2 miljoen). De reden hiervoor is dat de opbrengsten in de vorm van afschrijvingsverschillen van de Rijksrederij zijn gedaald doordat vaartuigen hun einde levensduur bereikt hebben. Vanaf dat moment wordt er conform de afspraken met de opdrachtgevers geen component rente en afschrijving meer in het tarief opgenomen.

Te verdelen resultaat

Over het boekjaar 2025 verwacht RWS een negatief resultaat. Gedurende 2025 vindt verscherpte sturing op kosten plaats en zoekt RWS naar mogelijkheden tot het doorvoeren van noodzakelijke besparingen om weer een gezonde organisatie te worden.

Tabel 30 Kasstroomoverzicht agentschap Rijkswaterstaat Eerste suppletoire begroting 2025 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3) = (1) + (2) Totaal geraamd
1. Rekening courant RHB 1 januari 2025	1.578.738	- 145.039	1.433.699
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	4.030.729	134.125	4.165.954
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	- 3.911.961	- 548.819	- 4.461.880
2. Totaal operationele kasstroom	118.768	- 414.694	- 295.926
Totaal investeringen (-/-)	- 42.124	- 15.374	- 57.498
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)			0
3. Totaal investeringskasstroom	- 42.124	- 15.374	- 57.498
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)			0
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)			0
Aflossingen op leningen (-/-)	- 17.339	1.452	- 15.887
Beroep op leenfaciliteit (+)	40.018	14.605	54.623
4. Totaal financieringskasstroom	22.679	16.057	38.736
5. Rekening courant RHB 31 december 2025 (=1+2+3+4)	1.678.062	- 559.051	1.119.011

Toelichting

Rekening courant RHB 1 januari 2025

Dit is de mutatie naar de werkelijke stand per 1-1-2025. Voor een uitgebreide toelichting zie het jaarverslag 2024.

Operationele kasstroom

Hieronder vallen de ontvangsten en uitgaven uit de reguliere bedrijfsvoering.

De hogere ontvangsten operationele kasstroom ten opzichte van de begroting (€ 134,1 miljoen) worden met name veroorzaakt door de hogere ontvangsten van het moederdepartement. Zie hiervoor ook de toelichting onder «Omzet».

De hogere uitgaven operationele kasstroom ten opzichte van de begroting (€ 548,8 miljoen) worden met name veroorzaakt door de hogere kosten uitbesteed werk en andere externe kosten, kosten eigen personeel, inhuur externen en materiële kosten. Zie hiervoor ook de toelichting onder «kosten uitbesteed werk en andere externe kosten», «personele kosten» en «materiële kosten».

Investeringskasstroom

Hieronder vallen de investeringen in nieuwe en bestaande activa en de boekwaarden, boekwinsten en boekverliezen van de verschrootte en verkochte vaste activa.

Ten opzichte van de begroting zijn de investeringen naar boven bijgesteld (€ 15,4 miljoen). Dit zijn voornamelijk verschuivingen vanuit 2024.

Financieringskasstroom

Hieronder vallen alle geldstromen die te relateren zijn aan de financiering van RWS.

De lagere aflossing op leningen is het gevolg van lagere investeringen in 2024, die een doorrekening kent in 2025 (€ 1,5 miljoen).

Het hogere beroep op de leenfaciliteit ten opzichte van de begroting (€ 14,6 miljoen) is het gevolg van de hierboven genoemde hogere investeringen.

5.2 Agentschap Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut

Tabel 31 Exploitatieoverzicht Baten-lastenagentschap KNMI Suppletoire begroting 2025 (bedragen x € 1.000)

	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3) = (1) + (2) Totaal geraamd
Baten			
- Omzet	121.848	- 956	120.892
<i>waarvan omzet moederdepartement</i>	81.112	- 4.829	76.283
<i>waarvan omzet overige departementen</i>	4.950	806	5.756
<i>waarvan omzet derden</i>	35.786	3.067	38.853
Rentebaten	200	200	400
Vrijval voorzieningen	-	-	-
Bijzondere baten	-	-	-
Totaal baten	122.048	- 756	121.292
Lasten			
Apparaatskosten	99.495	3.746	103.241
- Personele kosten	61.224	2.572	63.796
<i>waarvan eigen personeel</i>	55.224	3.774	58.998
<i>waarvan inhuur externen</i>	5.999	- 1.255	4.744
<i>waarvan overige personele kosten</i>		54	54
- Materiële kosten	38.271	1.174	39.445
<i>waarvan apparaat ICT</i>	16.164	886	17.050
<i>waarvan bijdrage aan SSO's</i>	2.215	83	2.298
<i>waarvan overige materiële kosten</i>	19.892	205	20.097
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	-	21.102	21.102
Rentelasten	100	50	150
Afschrijvingskosten	2.107	- 249	1.858
- Materieel	2.047	- 307	1.740
<i>waarvan apparaat ICT</i>	69	- 29	40
<i>waarvan overige materiële afschrijvingskosten</i>	1.977	- 278	1.699
- Immaterieel	60	58	118
Overige lasten	20.321	- 20.321	-
<i>waarvan aardobservatie</i>	20.321	- 20.321	-
<i>waarvan dotaties voorzieningen</i>	-	-	-
<i>waarvan bijzondere lasten</i>	-	-	-
Totaal lasten	122.023	4.328	126.351
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	25	- 5.084	- 5.059
Agentschapsdeel Vpb-lasten	25	20	45
Saldo van baten en lasten	-	- 5.104	- 5.104

Tabel 31 Exploitatieoverzicht Baten-lastenagentschap KNMI Suppletoire begroting 2025 (bedragen x € 1.000)

	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3) = (1) + (2) Totaal geraamd
ten			
Toelichting			
Baten			
<i>Omzet moederdepartement</i>			
Lagere omzet vooral door vertragingen en financiering uit eigen vermogen Masterplan (€ -4,7 miljoen) en verplaatsing van gelden voor de uitbreiding seismologisch netwerk (€ -2,0 miljoen) naar omzet overige departementen. Hogere baten voor technische onderzoeksfaciliteiten (FTO; € 1,1 miljoen) en aardobservatie (€ 0,8 miljoen).			
<i>Omzet overige departementen</i>			
De stijging van de opbrengsten wordt vooral veroorzaakt door een tweetal nieuwe projecten voor het ministerie van Klimaat en Groene Groei ter waarde van € 1,5 miljoen (waarvan uitbreiding seismisch netwerk € 1,1 miljoen; dit was eerder onder omzet moederdepartement opgenomen). Daarnaast een daling van de opbrengsten EZ op het gebied van seismologische dienstverlening van € 1,0 miljoen. De overige baten stijgen met € 0,3 miljoen.			
<i>Omzet derden</i>			
De stijging wordt vooral veroorzaakt door een nieuw project (EarthCARE DISC; +€ 5,3 miljoen). De opbrengsten voor de overige projecten dalen met € 2,2 miljoen.			
<i>Rentebaten</i>			
Een toename van de rentebaten vanwege een hoger rekening-courantsaldo.			
Lasten			
<i>Personele kosten</i>			
Kosten eigen personeel zijn hoger doordat er meer personeel aangenomen wordt voor onder andere FTO Cabauw. Het gaat om circa 10 fte en € 1,0 miljoen hogere kosten. Daarnaast zijn kosten inbesteding gestegen met € 1,0 miljoen door verwachte kosten voor de transitie en diensten van Udac voor bijvoorbeeld Europese aanbestedingen. Tenslotte is geanticipeerd op een kostenstijging doordat de cao-stijging van 2024 voor heel 2025 doorwerkt (€ 1,8 miljoen).			
De inhuur is lager door bezuinigingen en het willen voldoen aan de 10%-norm op inhuur. Contracten zijn niet verlengd c.q. beëindigd.			
<i>Materiële kosten</i>			
De materiële kosten apparaat ICT zijn gestegen met € 1,1 miljoen door gestegen kosten voor beheer en onderhoud extranetten (€ 0,5 miljoen), werkplekken (€ 0,3 miljoen) en cloud platform Team (€ 0,5 miljoen). De kosten voor EWC zijn lager (-€ 0,4 miljoen). Daarnaast overige mutaties van per saldo € 0,2 miljoen.			
<i>Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten</i>			
Als gevolg van de Rijksbegrotingsvoorschriften 2025 worden de overige lasten nu onder deze post geschaard. De contributiekosten EUMETSAT (Aardobservatie) stijgen licht met € 0,8 miljoen.			
<i>Afschrijvingskosten</i>			
Afschrijvingskosten zijn lager door lagere investeringen.			

Resultaat

Het begrote negatieve resultaat wordt veroorzaakt doordat voor 2025 kosten voor WAU en Masterplan zijn begroot waarvoor vorig jaar middelen aan het eigen vermogen zijn toegevoegd. Daarnaast zorgt een ophoging van de verlofreservering voor een extra verlies.

Nieuwe Regeling Agentschappen

Per 1 januari 2025 is de nieuwe Regeling Agentschappen ingegaan. In verband met het overgangsjaar naar de nieuwe regeling is voor het uitvoeringsjaar 2025 het exploitatieoverzicht conform de begroting 2025 opgesteld. De nieuwe regeling geeft de mogelijkheid voor bekostiging op basis van output en/of input. Voor de uitvoering van het jaar 2025 wordt daarom naast het exploitatieoverzicht inzicht gegeven in de nieuwe categorieën van baten.

Tabel 32 Nieuwe categorieën van baten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3) = (1) + (2) Totaal geraamd
Baten			
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	–	–	–
Baten als tegenprestatie voor levering van input	121.848	– 956	120.892
Rentebaten	200	200	400
Vrijval voorzieningen	–	–	–
Bijzondere baten	–	–	–
Totaal baten	122.048	– 756	121.292

Toelichting

Baten als tegenprestatie voor levering van input

Enerzijds lagere omzet als gevolg van vertragingen en financiering uit eigen vermogen. Anderzijds hogere omzet door nieuwe projecten.

Rentebaten

Een toename van de rentebaten vanwege een hoger rekening-courantsaldo.

Tabel 33 Kasstroomoverzicht (Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting	(2) Mutaties 1e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2024	10.759	3.654	14.413
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	4.357	666	5.023
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	– 9.086	2.410	– 6.676
2. Totaal operationele kasstroom	– 4.729	3.076	– 1.654
Totaal investeringen (-/-)	– 3.090	– 3.510	– 6.600
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)			–
3. Totaal investeringkasstroom	– 3.090	– 3.510	– 6.600
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)			–
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)			–
Aflossingen op leningen (-/-)	– 2.281	670	– 1.611
Beroep op leenfaciliteit (+)	3.090	1.160	4.250
4. Totaal financieringskasstroom	809	1.830	2.639
5. Rekening-courant RHB 31 december 2024 (=1+2+3)	3.749	5.050	8.799

Toelichting

Rekening-courant RHB 1 januari 2025

Dit is de mutatie naar de werkelijke stand per 1 januari 2025. Voor een uitgebreide toelichting zie het jaarverslag 2024.

Operationele kasstroom

Hieronder vallen de ontvangsten en uitgaven uit de reguliere bedrijfsvoering.

De ontvangsten operationele kasstroom betreffen de afschrijvingskosten (€ 1,9 miljoen) en een compensatie van het Rijksvastgoedbedrijf van € 0,9 miljoen en inhaal betaling luchtvaart (€ 2,2 miljoen).

De uitgaven operationele kasstroom betreffen met name uitgaven voor diverse projecten voor lenW waarvoor meer uitgaven worden gedaan dan er ontvangsten zijn (€ 1,5 miljoen). Daarnaast bestaan de uitgaven uit een negatief resultaat van € 5,1 miljoen.

Investeringskasstroom

Hieronder vallen de investeringen in nieuwe en bestaande activa en de boekwaarden, boekwinsten en boekverliezen van de verschrootte en verkochte vaste activa.

Ten opzichte van de begroting zijn de investeringen naar boven bijgesteld (€ 6,6 miljoen).

Financieringskasstroom

Hieronder vallen alle geldstromen die te relateren zijn aan de financiering van het KNMI.

De lagere aflossing op leningen is het gevolg van lagere investeringen in 2024, die een doorrekening kent in 2025. (€ - 0,7 miljoen)

Het hogere beroep op de leenfaciliteit ten opzichte van de begroting (€ 1,2 miljoen) is het gevolg van de hierboven genoemde hogere investeringen waarbij voor een deel van de investeringen geen gebruik zal worden gemaakt van de leenfaciliteit omdat deze investeringen direct worden gefinancierd door de opdrachtgevers.